

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy hóra ... 3 kor.

Nyitási költségek
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Csütörtök, október 11.

Aradi milliomasok és nyomorgó tisztviselők.

Az állam most újabb hatmillió korona adót akar kipréselni Arad városából. Az államnak szüksége van újabb pénzáldozatra, hogy meglegyen az eszköze a létünket, fennmaradásunkat biztosító győzelem kivívására. Az állam nem tehet mást, mint belenyul polgárai zsebébe és a felhalmozott kincsek egy részét elviszi magának, hogy megvédelmezhesse a kincsek azt a részét, amely a polgárságnál maradt. Kötelességünk, hogy az államot minden tekintetben segítsük úgy, ahogyan tudjuk, úgy, ahogyan erőnk-ből és tehetségünkől kitelik.

De ne az legyen az államnak a politikája, hogy a jövőben is csupán adóval szerezze meg jövedelmét. Mert ennek az lehet a szomorú következménye, hogy a dolgozó, a produkáló polgárság nem fog produkálni, mert nem tartja érdemesnek a fáradságos produkálást, ha becsületes jövedelmének egy nagy részét elveszik tőle. Nem a mostani hatmillió korona hadiadóról van szó. Ezt a pénzáldozatot zugolódás nélkül meghozzák az aradiak, hiszen a rendkívüli viszonyok és körülmények alkalmat adtak a fantasztikus kereseti lehetőségekre. A hadiadó fizetése kötelesség, mert az állam nem nyult ahhoz az ultima ratióhoz, hogy a termelést minden téren a maga kezébe vegye.

Mi a jövőről beszélünk. Az államnak arra kell törekednie, hogy Arad város becsületes és nehéz munkával vagyonihoz jutott polgárai részére a kereseti lehetőségeket gyarapítsa. Ez legyen az adópolitika alfája. Arad polgárai becsületesen dolgoztak a háboru alatt. Egyetlen hadseregszállítási botrány-per, egyetlen panama, egyetlen megvesztegetés sem volt ebben a városban. A tízezrekhez, százazrekhez és milliókhoz nem tapad a becstelenség legkisebb része sem. Ezeket a tisztas munkával, becsületes törekvéssel, követésre méltó józan-sággal, a munka szeretetével szerzett vagyoniakat meg kell szilárdítani, meg kell őrizni, sőt lehetőségeket kell teremteni azok növekedésére. A polgári erény: a munka. Ezt az erényt védelmezni kell, hogy hasznára váljék az államnak.

Az adókövető-bizottság nemsokára megkezdí működését, hogy kirója a hadinyereségek után fizetendő adót. A bizottságot egyetlen cél vezesse működésében: legyen igazságos, le-

gyen megértő és ne tévedjen túlzásokba, mert nem az a fontos, hogy az adóprés működjék, hanem az, hogy a polgárság zugolódás nélkül vesse magát alá a hazafias kötelességnek.

Amikor örömmel látjuk, hogy ennek a városnak intelligens, dolgozó polgársága becsületes uton és módon gyarapodott: fájó szívvel kénytelenek vagyunk rámutatni egy szomorú árnyképre, amelyet a gyors segítés ara-

nyos napsugarával el lehet üzni. A gazdag polgárság mellett nyomorgó, a borzalmas drágaság terhei alatt nyögő tisztviselői kar dolgozik. Ennek az ellentétnek meg kellene szünnie. Reméljük, hogy az a polgárság, amely becsületes keresményéből megadja azt az államnak, ami az államé, megfogja adni tisztviselőinek is azt, amihez tisztviselőinek joga van: a gondoktól való felszabadítást, a l'hetőség szerinti biztos megélhetést.

Német konzervatívok Czernin ellen.

Sajtó hírdésének telefonjelentése.

Berlin. A birodalmi gyűlés ma folytatta a külső politika tárgyalását. Westarp gróf konzervatív képviselő mondott hosszabb beszédet, kifejtve a pápa jegyzékéről, hogy az nem felel meg Németország életérdekeinek és szükségeinek. Ugyanezt mondhatja Czernin gróf osztrák magyar külügy-miniszter fejtegetéseiről is. Németország és szövetségeseinek érdeke nem minden részletében azonos. Ausztriában és Magyarországon gondolhatják, hogy megszabadultak attól a veszedelemtől, amellyel az orosz kolosszus fenyegetett és, hogy határaik területi biztosítására már nincs szükség. Nekünk azonban nyugaton egészen más ellenséggel van dolgunk. Épp úgy, mint ahogy mi nem tűrtük és nem tűrhetjük, hogy Ausztriát és Magyarországot területeinek egy részétől megrabolják, Adriai pozícióját meggyengítsék, éppen úgy nem tudná Ausztria-Magyarország világpolitikai állását és érdekeit megvédeni, ha olyan Németország állana oldalán, amelynek gerince eltört. Megmondhatjuk ezt nyíltan, anélkül, hogy félni kellene, hogy ezáltal Ausztria-Magyarországgal való szövetségi viszonyt megzavarjuk. A pápa jegyzéke és Czernin Ottokár gróf fejtegetései a leszerelés és a döntőbírósi eljárás nemzetköziség elvén vannak felépítve. Czernin Ottokár gróf szeme előtt egy új világ lebeg, javaslatai némileg idealisztikusak és kábitók. Az is érthető, hogy most, a három éves háboru után az összes népek azt kívánják, hogy a háboru szenvedései és terhei megszűnjenek. Ezután Kühlman külügyi államtitkár beszédével foglalkozik. Azt kívánja, hogy a leszerelés eszméjét ne vegyék fel az elkövetkező békekonferencia napirendjébe. Ő azt óhajtott volna, hogy a pápa jegyzékére adott osztrák-magyar és német választ olyan módon

szövegezték volna meg, aminőből világosan kitűnik, hogy mi nem szándékozunk a békekonferencián eme kérdések tárgyalásába belemenni. Üdvözlí a kancellár nyilatkozatait Elzász-Lotharingia kérdésében. Azt mondja, hogy a háborunak az a feladata, hogy az európai kontinentet megszabadítsa Anglia uralmától és zsarnokságától. A kártérítés kérdését illetőleg felveti, hogy mi várna a németekre, ha a háboru terheit egyedül kellene viselni. Nekünk egész mértékben ki kell használni politikai hasznunkat, hogy a kártérítések által Németország újépítését biztosíthassuk. Ezenkívül keleti határainkat is jobb védelem által jobban kell biztosítanunk. Különösen Kelet-Poroszország és Kelet-Szilezia könnyen érinthető területeit. A baltok Riga városát sem szabad ismét az oroszoknak átengedni.

Ezután a külpolitikai vitát befejezték és a Ház azt a szocialista interpellációt tárgyalta, amely az egyesülés és a gyülekezési jognak a helyettes főparancsnok által való megakadályozására vonatkozik. Stein hadügyminiszter ennek kapcsán rámutatott arra az egyetértésre, amely a főparancsnokság és a szakszervezetek között fennáll és hangsúlyozza, hogy a főparancsnokság a pártokat nem részesíti különböző bánásmódban.

A Ház ezután elhatározta, hogy megkezdí az interpelláció tárgyalását, amellyel együttesen az interpelláció az ostromállapot és a cenzura kérdéseit is megvitatták és utána az ülést berekesztették.

Berlin. Parlamenti körök szerint Haase, Vogther és Dittmann képviselők interpellációt akarnak beferjeszteni, melyben egy vizsgáló bizottság kiküldetését kérik, a kancellár és a tengerészeti államtitkár vádjainak megvizsgálása dolgában.

Lukács László a valuta megjavításáról.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Lukács László nyugalmazott miniszterelnök több hónapi svájci utjáról visszatért Budapestre. Főkereste őt Nagy János-utcai pártájában egy hírlapíró, hogy megbizgassa, aki még ma is egyik vezére a többieknek. Lukács László elsősorban megcáfolta azokat a híreket, mintha Svájcban titokzatos politikai küldetésben járt volna és a többi közt azt a hírt is, hogy Esterházy Mór grófnál tárgyal. Nyilatkozatainak végén kijelentette a volt miniszterelnök, hogy *nem lép részt az aktív politikában, fáradt, pihenni akar.*

— Több svájci városban jártam — mondotta Lukács László — csak éppen Davosban nem voltam s így Esterházy Mór grófnál sem tárgyalhattam. Csak egy cél nélkül utazgattam. Svájc a boldogok szigete. Fata morgana, amely megmutatja nekünk, hogy milyen volt valaha Európa. Olyan messze voltam a háborútól és az egész élettől. . . . Mintegy újjászültem ebben a szelid, békés világban.

Ezután aktuális politikai kérdésekre fordított a szó, különösen arra, hogy utabban a kormánytámogató körök egy része erősen meg támadta a jegybank vezetőségét, mert az a háboru kezdete óta nem közöl kimutatást.

— A jegybank elleni támadásokkal, mondotta Lukács László, mindezekig még nem foglalkozhattam komolyabban, mert amikor az osztrák képviselőházban ez az ügy szóba került, még külföldön tartózkodtam. Meg kell várni, hogy mivel indokolja a jegybank a kimutatások visszatartását.

A valuta-kérdésről Lukács László, a következőket mondotta:

— Wekerle Sándornak a valuta megjavításáról tartott exorzéját nagyon szerencsésnek tartom és véleményem szerint a tervezet gyors végrehajtása nagyot lendíthetne valutánk szerencsétlen helyzetén. Minél intenzívebbé tenné a termelést és minél több exportképes cikket termelni, ez most legfontosabb feladatunk. Csak hogy: minél gyorsabban! A gyorsaság a jelen esztiben életkérdés, hogy legalább valutánk további leromlását megakadályozzuk.

Wekerle tervei közt szerepel a forgalomban levő óriási mennyiségű bankjegy-kontingens jelentékeny részének bevonása. Ezzel a fontos pénzügyi művelettel kapcsolatos új adótervekről a volt miniszterelnök a következőket mondotta:

— Az immár negyedik éve húzódó háboru folyamán a hadviselő államok oly jelentékeny hadihittelt vettek igénybe és oly nagy mértékben eladósodtak, hogy ezeknek az adósságoknak a régi pénzügyi politikával még a kamatait sem tudjuk előteremteni. Az eddigi közvetett és közvetlen jövedelmi források kibővítése sem hozhat teljes javulást e téren, új, radikális megoldást kell keresni. És ez a megoldás a vagyonadó, vagy más néven vagyonelvonás amely módszer igénybevétele elkerülhetetlennek tetszik előttem, ha zülalt pénzügyeinket szanálni akarjuk.

Szóba került, hogy a múlt héfekben Bécsben tartott vámszerződéses tárgyalások alkalmával osztrák parlamenti körökben beszéltek, hogy Lukács Lászlónak a Németországgal való vámszerződéses tárgyalásokban valamely szerepet szántak.

— Nem tudom... Nagyon, nagyon fáradt vagyok! És különben is — tette hozzá mélabusan — nem akarok nyilatkozni erről. Ha ma szólok, holnap már keményen, fájdalmasan megtámadnak. És én már nem akarok harcot! Békét akarok, békét!

Ezzel a rezignált és bizanyára őszintén megfontolt sóhajjal fejezte be a beszélgetést Lukács László kegyelmes ur. Békét akarok! — ezzel bucsuzott. Ebben az egyben, de csakis ebben nincs közöttünk ellentét. Mi is békét akarunk, — világképe!

Két minisztertanács egy héten.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A kulai kerület nemzeti munkapártja ma Tisza István grófhhoz a következő téviratot intézte: A kulai kerület munkapártjának ma megtartott értekezlete hazafias lelkesedéssel üdvözli nagyméltóságodat, biztosítván rendíthetetlen bizalmáról és politikájának teljes erővel és férfias háterszággal való támogatásáról. Récesey Ede pártelnök.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A kormány tagjai ma délután Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsot tartottak, amelyen folyó ügyeket tárgyaltak. A hét végén még egy minisztertanácsot tartanak, amelyen számos fontos ügy kerül tárgyalásra. Akkorra már készen lesz a választói reformtervezet is, amelyet szét fognak osztani a miniszterek között.

Az Aradi Közlöny jelentette tegnap, hogy Beck Lajos Károlyi-párti képviselőt államtitkárrá nevezik ki. A kinevezést a legutóbbi minisztertanács határozta el és már fel is terjesztette a kabinetirodához. Minthogy a minisztertanácsnak ez a határozata úgy szól, hogy Beck Lajos, mint igazságügyi államtitkár, az átmenetgazdasági miniszteriumban Földes Béla helyettese lesz, az Apponyi-párt egy része ez ellen állást foglalt s a pártnak kérte az átmenetgazdasági miniszterium politikai államtitkárságát. Mielőtt még az elvi álláspontból személyi torzalkodás támadhatott volna, Apponyi Albert gróf kultuszminiszter értesülésünk szerint olyan nyilatkozattal intézte el a dolgot, amely minden további akciónak élet veszi: Apponyi kijelentette, hogy a minisztertanácsi határozatot önmagára és pártjára nézve kötelezőnek tartja. Beck Lajosnak államtitkári kinevezése előreláthatólag a hivatalos lap vasárnapi számában jelenik meg.

Rendőrség osztja szét a tőzsdejátékosokat.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: Néhány nap óta egyre nagyobb tömeg veszi körül a tőzsde épületét, ellepek a széles bejáratoakat és várják a híreket az árfolyamok alakulásairól. Ma délben is nagy tömeg ácsorgott a tőzsde előtt, meglepően sok asszony és sok galicián, azonban került köztük a társadalom minden rétegéből egész csomó. A tőzsde vezetősége már megsokalta a tőzsde előtti ácsorgásokat és a rendőrséghez fordult annak megszüntetéséért. A főkapitányság egy szakasz rendőrt küldött ki a tőzsde elé, ahol ekkor már a hatalmas tömeg éktelen zibongással fogadta a tőzsdei híreket. A rendőrség távozásra szólította fel a tömeget, amely a felszólításnak nyomban engedelmessé vált. Mindenki eltávozott, a tömegnek azonban legnagyobb része a közeli kávéházakban húzódott meg és ott várta a tőzsde tereméből küldött hírekkel továbbított híreket.

Az egyre jobban elhajuló tőzsde játék egyik komoly tünete ez a rendőrökkel szétosztott sokadalom. Ez mutatja milyen elemek kerültek a legutóbbi he a tőzsdére és hogy milyen súlyos közérdek kívánja a rendőrség közbelépését, ha ugyan lehet még szó az áradat feltartóztatásáról.

A mai forgalom nem volt egységes. A bank és a szén értékek piaca lanya volt. Az egyes ipari értékek ezzel szemben 100—200 koronával is emelkedtek. A nap eseménye a Magyar Általános Ingatlan Bank 200 koronás áremelkedése volt. A záróárfolyamok a következők: Magyar Hitel 1324, Osztrák Hitel 949, Agrár Bank 1041, Fabank 1020, Hazai Bank

539, Kereskedelmi Bank 5885, Magyar Bank 884, Magyar Általános Készletbánya 2500, Salgótarjáni 1275, Beocsini 1265, Viktoria 1380, Konkordia 1010, Rimamurányi 1210, Ganz Danubius 4570, Fegyver- és Gépgyár 1340, Rugyanta-gyár 1360, Klotild Vegyi Ipar 705, Násici Tanin 3760, Osztrák-Magyar Államvasut 1185, Adria Tengerhajózási 2220, Atlantica 1870.

Justh Gyula a ravatalon.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapestről jelentik: Justh Gyulát ma délután felravatalozták a Hungária szállodában, este hét órakor pedig átvitték a Múzeum előcsarnokába. Innen temetik el a független ségi pártvezért pénteken délután három órakor. A temetésen a parlament valamennyi pártja részt vesz.

Szász Károly a képviselőház elnöke az első parlamenti ülésen fogja elparentálni Justh Gyulát és pénteken ő vezeti a képviselőknek azt a küldöttségét, amely részt vesz a temetésen. A Ház koszoruját is Szász Károly teszi le a ravatáira. A főváros ma délelőtt dísz sírnelyet ajánlott fel Justh Gyula hamvainak. Sirjánál a Károlyi párt nevében Holló Lajos a párt alelnöke fog beszélni. Károlyi Miklós gróf ma intézkedett, hogy pénteken délelőtt értekezletre jöjjen össze a párt. Az értekezletet Justh Gyula emlékének fogják szentelni. Szász Károly ma délelőtt felkereste Justh Jánost és részvétét fejezte ki előtte.

Közélelmezési kirendeltségek.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapestről jelentik: Az Országos Közélelmezési Hivatal érdekes tervvel foglalkozik. Megalakítja a hivatal vidéki kirendeltségeit, hogy a vidék közlelmezését jobban tanulmányozhassa, hogy ott segítsenek, ahol arra a legnagyobb és legsürgősebb szükség van. Ezek a vidéki kirendeltségek alapos tanulmány tárgyává teszik a vidék termelésének elosztását és független hatáskörükben segíteni fognak az arányos és szükség szerű elosztásban, valamint a szállítások meggyorsításában. Ellenőrző és beleszólási joguk lesz minden élelmezési kérdés elintézésébe. Lehetőleg megyénként fognak elhelyezkedni, ma itt, holnap ott fognak megjelenni és a hatóságoknak állandóan résen kell lenniük. Tapasztalataikról állandóan jelentést tesznek az Országos Közélelmezési Hivatalnak, amely a hozzá eljuttatott adatok alapján gondoskodni fog arról, hogy a vidék közlelmezése minél zavartalanabb legyen. A közlelmezési kirendeltségek már legközelebb megkezdik működésüket.

Aradi milliomosok vagyonadója.

(1.965.930 korona új adó.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A háboru rettenetes terheiből egy jelentős részt az állam a vagyonra és a háborus jövedelmekre hárít át. Most készült el az aradi pénzügyigazgatóság ennek az új adónemnek kivételére szükséges előmunkálatokkal és a javaslatokat a városi adó hivatalban holnap már közszemlére teszik ki, azokat bárki megtekintheti és észrevételeit megteheti. A jövedelem és vagyonadó címén a kincstár összesen 1.965.930 koronát akar az aradiakon behajtani. Ebből jövedelmi adó 1439116 korona, vagyonadó 511584 korona. Ez a listám, amely a körülbelül 1200 tételben azok neveit tartalmazza, akiket ezekkel az új háborus adókkal meg akarnak terhelni — a hadinyereség adóról az Aradi Közlöny más helyén írunk — huszennyolc olyan aradi polgár nevét tartalmazza, akinek vagyona a megállapítás szerint

meghaladja a millió koronát.

Az alább közlendő kimutatásban csak azok találhatók, akiknek jövedelmi adója nagyobb ezer koronánál. A név után következő szám a javasolt jövedelmi adót, a második szám a puható bizottság által megállapított vagy az önként bevallott vagyont jelzi, míg a harmadik szám a javasolt vagyonadót mutatja. Ott a hol a vagyoni teher is nyomja, az adó természetesen kiesi.

A felszólaló bizottság Baross Lajos dr. elnöklésével a szemle letelte után megkezdte az adó megállapítást.

Almay Olivér 7750, 3032300, 7750
 Andrányi Károlyné 2720, 1100677, 1929
 illó Adler Andor 6000, 731676, 710
 Özv. Avarffy Gézáne 8560, 573800, 525
 Bánffy Sándor 1006, 277865, 444
 Bayer Sándor 2650, 154000, 93
 Baross Lajos dr. 5740, 498985, 445
 Bársony Andor 1220, 129429, 72
 Barta Jenő 1320, 240000, 172
 Özv. Bauer Károlyné 1220, 86000, 80
 Beck Mária 4220, 219550, 316
 Beles Vazul hagyatéka 1130, 60000, 38
 Bing János 9750, 1277748, 1360
 Özv. Bloch Henrikné 1920, 70000, 28
 Bogdán Virgil dr. 2120, 119184, 64
 Bohus Zsigmond hagy. 1700, 2941800, 3750
 Brandeis Henrik 2920, 287702, 225
 Böhm Géza 2120, 225849, 158
 Braun Gusztáv 3320, 372567, 305
 Breda Viktor gróf 9630, 2146900, 2610
 Büchler Mór 2120
 Czédly Károly dr. 1130, 105000, 112
 Czucker Ferenc 6500, 348000, 285
 Czucker László 1050, 288004, 570
 Czárán Géza 376, 754620, 2464
 Dadányi György 810, 720700, 2065
 Özv. Dániel Lajosné 390
 Dános Gyula 4970, 392073, 525
 Darányi János 1517, 366000, 305
 Demján Aurél dr. 2267, 338301, 285
 Deutsch Aurél hagy. 8250, 880000, 1720
 Dutsch Fülöp 1720, 310652, 570
 Dobiáschi József 490, 556018, 1450
 Domány János 2255, 112400, 61
 Domány József 15520, 1720597, 1985
 Dörner Emil 4220, 229367, 172
 Dörner János 4220, 229367, 172
 Dumner Ferenc 1130, 110000, 56
 Éles Armin 30500, 1455253, 2420
 Éles Béla dr. 4220, 707000, 660
 Éles Géza dr. 2520, 1040000, 1720
 Erdélyi Pál 1420, 90000, 43
 Özv. dr. Fábrián Lajosné 1283, 960500, 2345
 Fábry Sándor dr. 1830, 69410, 94
 Faragó Gyula 1720, 238500, 147
 Faragó István 1705, 305000, 245
 Färber Lajos 3120, 195707, 132
 Feinkuchen Manó 5450, 220000, 316
 Fenyves Károly 1050, 760000, 1790
 Fischer Arthur 2120, 345038, 285
 Fischer Eliz 8500, 4516273, 14500
 Fodor Gyula 1420, 116489, 119
 Fodor Zsigmond 1920, 548500, 485
 Özv. Földes Jánosné 1481, 101484, 72
 Földes Kelemen 7250, 683000, 660

Fränkl S. József 3520, 498812, 445
 Freud Fülöp 1720, 341000, 285
 Frick József 1920, 587000, 520
 Fuchs Ignác 2120, 380500, 650
 Fürst János 3520, 500000, 890
 Özv. Gajdos Józsefné 1050, 102600, 48
 Gantner János 4540, 454562, 405
 Özv. Glück Károlyné 1050, 645000, 1666
 Goldschmidt Aranka 970, 708671, 1670
 Goldschmidt Cecília 101000, 96
 Goldschmidt Lenke 970, 703473, 1670
 Goldschmidt Melánia 970, 726080, 1870
 Goldschmidt Mihály 970, 768920, 2070
 Goldschmidt Miksáné 14000, 2430000, 7780
 Goldschmidt Sándor 8750, 1240889, 1360
 Grabner Károly 2670, 278600, 295
 Grallert Rezső 1130, 324636, 236
 Grimm A. József hagy. 3140, 165480, 134
 Grósz Izsó 1320, 697800, 1320
 Groszmann Jakab dr. 1520, 335800, 265
 Grünbaum Leó 2120, 85000, 38
 Habereger György 2906, 343242, 291
 Hady Antal 1447, 188000, 132
 Hajós Árpád 2120, 460884, 445
 Halmay Andor 1050, 447359, 570
 Havas Sándor 3720, 177918, 119
 Hegyi Albert 2320, 492998, 485
 Hehs Béla 1130, 105000, 80
 Hehs Vilmos 1920, 570778, 1520
 Heinrich Sándor 1720, 186704, 316
 Hendl József 4210, 296050, 225
 Herczeg Lászlóné 1911, 105000, 64
 Herczlinger Jakab 10000, 200000, 290
 Hoffmann Adolf 1420, 196752, 249
 Hoffmann Antal 1920, 219800, 158
 Holländer Emil 2520, 266294, 205
 Hönigesz Nándor 2895, 427500, 365
 Ispravnic Szevér dr. 1420, 392800, 325
 Issekutz László dr. 1220, 232822, 312
 Özv. Jakabffy Zoltánné 3120, 1441180, 3179
 Jap de Herr 1920,
 Jeremiás Adolf 1520, 119636, 64
 Jombárd Lajos 1050, 778000, 1990
 Özv. Kádár Józsefné 3120, 453069, 405
 Kalmár József 1920, 100000, 48
 Karcsay Valér 3479, 55800, 38
 Kauffmann Lajos 2520, 372613, 305
 Kell Lipót dr. 1320, 340000, 570
 Kemény Manó 4070, 292960, 225
 Keresztes Ferenc 3088, 167000, 106
 Kerpel Izsó 1920, 481684, 466
 Ketterer Károly 1050,
 Kintzig Géza 1720, 260800, 198
 Kintzig János 1478, 1761232, 6081
 Klein Mór 1940, 60200, 24
 Klein B. Vilmos 7250, 445552, 405

Kneffel Lajos 2120, 740571, 720
 Koch Dániel 1320, 90370, 43
 Koch Sándor 2350, 118111, 64
 Kohn S. N. 1420, 288000, 225
 Kolosa Viktor 1520, 60000, 19
 Koritnig Gizella 2120, 356596, 410
 Korniss Armin 2320, 141941, 93
 Korniss Izsó 2320, 149588, 93
 Korniss Ödön 2320, 141971, 80
 Kotzander Ignác 2720, 804745, 1557
 Kovács Arthurné 2570, 732781, 1950
 Kovács Soma 2120, 328313, 265
 Közigsegg Fidéi gróf 3510, 714639, 660
 Kövér Márton 4240, 1531362, 2820
 Kráitz Lajos dr. 6000, 847815, 860
 Krémer József 4470, 393600, 245
 Krémer Alajos 1920, 393600, 245
 Kürt József 1050,
 Kutányi Ferenc 3640, 150827, 93
 Laczay István 1997, 260087, 205
 Láng Gyözőné 1220, 131000, 72
 Lányi Marcell 2750, 135600, 80
 Leichtner Lipót 4530, 210478, 145
 Lengyel Manó 2720, 927502, 2120
 Leopold Zsigmond 2720, 636341, 565
 Lészay Sándor 2520, 490513, 485
 Lévy Adolf 5331, 272094, 205
 Linnenberg Károly 2450, 191255, 132
 Lócs Rezső 1384, 475066, 405
 Löwy Mór 2320, 266223, 205
 Özv. Löwinger Ignácé 2720, 375645, 305
 Lukácsy Lajos 1720, 337806, 265
 Lóbl Gyula 16250, 1605820, 1832
 Özv. Magyar Ferencné 1420, 190678, 132
 Maresi Károlyné 1620, 203000, 145
 May Jánosné 3650, 210797, 145
 Mericskay Sándor 8210, 126960, 72
 Meisztrovics János 1720, 336570, 265
 Özv. Mezey Andorné 4220, 321376, 245
 Özv. dr. Mittler Izidorné 1150, 505728, 810
 Moravék Sándor 1050,
 Mulek Lajos dr. 1320, 140000, 80
 Müller József 1420, 95000, 43
 Müller Károly 1320, 741794, 920
 Münster Ernő gróf 1029, 337593, 265
 Münz Márton 1220, 215314, 158
 Nachtnebel Gyula 1160, 229984, 147
 Nagy Sándor dr. 1130,
 Najmányi Béla 1851, 100000, 48
 Najmányi Béla 1860,
 Natland Bernát 1130, 100000, 116
 Nemess Géza 2120, 578532, 520
 Németh János 5090, 136860, 80
 Id. Neuman Adolf báró 46750, 16902150, 38250
 Id. Neuman Adolf báró 38500, 16068500, 42000
 Neuman Alfréd báró 20250, 9435181, 27500
 Neuman Dániel báró 36750, 15483720, 40750
 Neuman Károly báró 16500, 7689337, 22000
 Neumann Hermann 2720, 209680, 145
 Nussbaum Zsigmond 1050, 300000, 450
 Nyéki Ilona 4470, 3075718, 11030
 Oravetz Miklós 8970, 568229, 525
 Ottenberg Tivadar hagy. 2720, 204000, 290
 Quirini Sándor 2720, 277000, 205
 Dr. Pálmai Lajos 1420, 134544, 80
 Dr. Párcz Béla 1920, 127580, 192
 Özv. dr. Páris Lajosné 3570, 359032, 285
 Piek Ernő 1420, 335000, 265
 Pollák Lajos 1520, 236318, 172
 Pollák Vilmos 3320, 270413, 205
 Dr. Popp C. István 1920, 1152665, 3520
 Pováczay Soma 1860, 117000, 64
 Pöhm János 2910, 112861, 64
 Özv. Purgly Lajosné 1220, 535000, 220
 Rábitz Mór 1720, 247745, 186
 Radó Gyula 10550, 340711, 365

Rajcu Sebő 1520, 235000, 172
 Ráskai Miksa 106159, 287000, 225
 Ozv. Reininger Samu 16250, 644265, 619
 Reisinger Sándor 2720, 927688, 2120
 Réthy Viktor 1120, 286166, 725
 Reusz Mór 6500, 378900, 305
 Reusz Sándor 1720, 485147, 445
 Ring Géza 2720, 87464, 38
 Ring Lajos 1130, 426867, 365
 Robitzek Lajos 2120 105000, 56
 Rosenberg Arnold 1520, 231587, 172
 Ozv. Roth Bernátné 4770, 151423, 98
 Roth Zsigmond 4040, 316664, 303
 Rozsnyay József 3030, 370000, 305
 Rudkovszky Ferenc 3000, 189200, 132
 Salgó B. Béla 1050, 104000, 506
 Dr. Seidner Frigyes 398436, 731093, 710
 Ozv. Scherhag Jakabné 1920, 166500, 106
 Schreyer Viktor 1220, 352339, 285
 Schuch Ferenc 1050, 58957, 19
 Schwarz Dezső 1050, 130000, 72
 Schwarz Adolf 6250, 1361466, 1360
 Schwarz Herman 6250, 1163616, 1260
 Schwarz Malvin 1420, 117000, 64
 Ozv. Simay Istvánné 294219, 379500, 305
 Simandán György 1420, 184344, 132
 Singer Israel 1720, 772780, 1620
 Stauber Abraham 1720
 Steiner Ferenc 15250, 1440461, 1565
 Steiner Jakabné 3520, 1982943, 5920
 Steiner József 1420, 995375, 2820
 Steinhardt Mór dr. 1130, 148000, 98
 Sulkovszky J. Mária 132250, 14527668 18537
 Szabó Albert 2520, 596046, 525
 Szabó Zoltán 2602, 493466, 445
 Szalay Antal 3970, 910300, 960

Id. Szalay Károly 2820, 282395, 226
 Szathmáry Mihály 3064, 680000, 610
 Székely Imigó dr. 3120, 532918, 483
 Székely Károly dr. 1130, 161857, 106
 Stojakovits Milán 1920, 116200, 64
 Szücs F. Vilmos 3580, 131818, 72
 Tagányi Sándor dr. 15250, 2467076, 3125
 Tóth József 2720 1172200, 2320
 Tömörny Jenő 4470, 1863919, 4470
 Ozv. Török Lajosné 1378, 148000, 98
 báró Urbán Ivánné 2561, 1174800, 1920
 Wadowszky Gusztáv 1720, 570000, 525
 Vajda István dr. 1860
 Vannay Anna 1220, 90000, 43
 Varjassy Lajos 1583
 Vásárhelyi Janka 2520, 478324, 405
 Vásárhelyi János 2017, 261800, 205
 Vajdits György 1780, 150360, 96
 Ozv. Weiler Rezsóné 6250, 2631800, 2250
 Weinberger János 1720, 100620, 48
 Weisz Károly 6500, 695750, 660
 Weisz Dávid 1320, 346657, 405
 Weisz Lajos 6500, 695750, 660
 Weisz Márk 16750, 1715429, 1985
 Weisz Mór 2520, 202315, 145
 Weiszberger Mór 1300, 262000, 205
 Velosov Géza dr. 1050, 257984, 188
 Winter Viktória 1520, 112421, 68
 Werner Miksa dr. 1130, 99146, 48
 Winkler József 2920, 730540, 710
 Winkler Adolf dr. 2720, 538000, 485
 Winkler Jenő 3120, 200000, 190
 Vojtek Alajos 1720, 258103, 225
 Vojtek Kálmán 1420, 178015, 119
 Vörös Henrik 3720, 673660, 565

szonban egy pár jelenete, amely frissen ömöl komikai érről tanuskodik s amely jóízűen meg is kacagtatta a publikumot. Aki pedig meg tud nevetetni, annak sokat megbocsátunk. Ezt tesszük Ujhelyi Nándorral is.

A darab középpontjában „Öfensége barátja”: Kis István, alias Forgács Sándor állott. Az új drámai színész először játszott új szerepet az aradi közönség előtt s ma is bebizonyította, milyen sokoldalú és használható művészember. Kitünő érzékkel találta meg szerepének fordulóit s jólesően konstatálhatjuk, hogy kiváló érzéke van az egészséges humor iránt. De talán legjobban azt értékeljük benne, hogy átgondoltan és szépen beszélt. Két női szerep van a darabban, egy stílizált kokott és egy naív lipótvárosi fruska szerepe. Amaz Harsányi Margitban, ez Kiffer Lujzában nyert kitünő megszemélyesítőre. Harsányi a mai estén pompás vigjátéki szubrettnek bizonyult, annyi egyéni ötlettel, finom gunnyal fűszerezte játékát, hogy szinte rászabottnak éreztük a szerepet. Kiffer Lujza bájossá és vonzóvá tette játékos leányalakját, feldiszipolta a legszebb ékszerrel — a duzzadó és fiatal egészséggel. Várnai egy meglehetősen kiélezett szerepben, báró Thököli Jakab alakjában (mely sokat mond e név!) kiforrott művészettel találta meg a helyzetnek megfelelő komikumot, míg a „fenség” alakját Dellitette — amennyire ez egy vigjáték keretében lehetséges — méltóságtelessé. Barics egy újságíró szerepében talán túl erősen kiélezte a vonásokat. Igen alázatos és görnyedő szerkesztőt ugyan még nem látott senkisémm, ez ellenkezik az újságíró természetrajzával. Kis szerepeikben az előadás elevenítő erői voltak: Benkőné, Polgár Sándor, Kertész Dezső, Herold Ede és Lenkei. A rendezés munkáját Forgács Sándor végezte és pedig — a viszonyokhoz mérten — kifogástalanul. Z. A.

* A színházi iroda hírel. R. Tóth József pénteken mutatkozik be az aradi közönségnek egyik legkedvesebb szerepében. A Csárdáskirályné „Edvin”-jében, melyet Budapesten felváltva Király Ernővel játszott. A társulat új tagját a legjobb hír előzte meg és holnap felépése iránt a legnagyobb érdeklődés mutatkozik a közönség körében. — Halmos József a vidéki színházak egyik legszebb hangu tenoristája lép fel szombaton a Hoffmann meséi címszerepében. Halmos legutóbb a pozsonyi színházban aratta fényes sikereit, melyeket gyönyörű tenor hangjával ki is érdemelt. — Aranyember. Jókai híres színjátéka lesz a legközelebbi ifjusági és népies előadás, melyet szombaton, 13-án délután 3^{1/2} órakor tart meg a társulat. Vasárnapi előadások. Vasárnap mint rendesen két előadás lesz a színházban. D. u. 3^{1/2} órakor mérsékelt helyárrakkal a Legénybucsu kitünő operett van műsoron, este 7^{1/2} órakor rendez helyárrakkal Három a kis lány, a legszebb Schubert-operett kerül előadásra.

A HIRDETÉSEK ÁRA.

A hirdetés ára centiméterenként egy koronába kerül, vagyis ahány centiméter magassága a hirdetés, annyi korona.

Az apróhirdetésekre vonatkozó tudnivaló a lap utolsó oldalán található

Az orosz különbéke lehetősége.

(Örvendetes fordulat várható.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Az Aradi Közlöny fővárosi tudósítója igen előkelő diplomáciai forrásból rendkívül érdekes és megbízható információt kapott arról, hogy a közel jövőben a keleti fronton meglepő események várhatók. Fővárosi munkatársunk értesülése szerint Oroszország belső állapota következtében arra kényszerült, hogy közeledjék a központi hatalmakhoz.

Az entente az utóbbi hetekben a legkésőbbesetbebb erőlködést fejtett ki, hogy Oroszországot továbbra is érdekkörében tartassa meg, ezt azonban nem sikerült keresztülvinnie. A cár volt birodalmának sorsát intéző körök kijelentették az enententának, hogy csak az esetben számíthatnak Oroszországnak a háboruban való további részvételére, ha pénzzel és hadianyaggal, valamint kellő számú katonasággal támogatják az elgyengült, egykor hatalmas birodalmat. Anglia a legmesszebbmenő támogatást ígérte meg, azonban heteken keresztül egyetlen komoly jelét sem tudták felfedezni annak, hogy Angolország rövid idő múlva beválthatja ígértét.

Ezért Oroszország vezető faktora elhatározták, hogy a központi hatalmak felé fordulnak és békejobbot nyújtanak, illetőleg most válaszolnak arra a néhány hónappal ezelőtt tett kijelentésünkre, hogy közöttünk és Oroszország között most már semmi akadály sincs a békekötésnek.

Annak idején tudvalevőleg az orosz ideiglenes kormány olyan proklamációt bocsátott ki, amely szerint területi hódításra és a népek leigázására nem törekszik. Mivel a mi diplomáciánk vezetői szintén ezt az elvet hangsúlyozták már csaknem egy esztendő óta, így tehát a két ország között megszüntek az

ellentétek. Oroszország szintén Lengyelország önállósítására törekszik és elfogadja e téren eddig tett intézkedéseinket. A beavatott információink szerint Finnország függetlensége is biztosítható.

Fővárosi tudósítónk értesülése szerint az esetben, ha az entente váratlanul meghiusítaná az Oroszországgal létrejövő megegyezést, akkor a katonai téren teendő intézkedéseink fogják ellenségeinket arra kényszeríteni, hogy ne állja útját az orosz különbékének.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Csütörtökön: Öfensége kalapja, másodszer.
 Pénteken: Csárdás királyné.
 Szombaton: Hoffmann mesél.

Öfensége kalapja.

Komédia 3 felvonásban. Írta: Ujhelyi Sándor.
 — Bemutató előadás. —

A drámaírás muzsája — ez a kényes asszonyosság — fátyollal fődte el az arcát s jóakaratu kézlegyetéssel intézte el a dolgot: — Ejnye, ejnye, ez az Ujhelyi Nándor darabot irt! Sebaj, sokan irnak manapság szindarabot: ezt is el fogjuk viselni, máresak azért is, mert hiszen Ujhelyi Nándor voltaképpen nem cselekedett mást, mint megírta újra Drégely Gábor: Szerencse fiát. Azt az ötletet, amelyet Drégely nagy szerencsével kamatoztatott: Ujhelyi kisebb szerencsével újra feldolgozta. A főszereplő amott egy jól szabott frakk, itt egy jól vasalt cilindert, melyeket az emberek korlátoltsága tesz bálványokká. Ilyenformán aztán szatírává szélesedik „Öfensége kalapja”, de sokkal puhább anyagból van, semhogy ezt a formát sokáig megtartsa s lassan bohózzattá húzódik össze. A helyzetkomikumok alapos kihasználásával igyekszik megjavítani a helyzetet, amely — cselekvény hiányában — ritkán sikerül. Van

Felmentették a csábító gróf gyilkosát.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az angol főúri körökben élénk érdeklődés tárgya egy szenzációs pörnek a főtárgyalása, melynek előzményei rendkívül hasonlóak a nemrég Budapesten történt szejnáttráméto esethez. Az angol dráma főszereplője Malcolm hadnagy ugyanazt a módot választotta az ellenfelével való leszámolásra, mint a budapesti tragédiának hőse Hajtos Károly. Malcolm hadnagy, feleségének csábítóját: gróf Borchot más néven Bammerget egy pisztolylövéssel örökre elnémitotta, miután a gróf sem tárgyalásba nem volt hajlandó belemenni, sem pedig lovagokhoz illő módon nem akarta az ügyet elintézni.

A főtárgyaláson óriási tömeg jelent meg, de jegyeket csak mérsékelt számmal adtak ki. Még így is tömve volt a terem, melynek képe olyan volt, mint a legnagyobb bünpörök vagy politikai események tárgyalása alkalmával. A jobb helyeket, ahonnan mindent hallani és látni lehet, elfoglalták az arisztokrata körök tagjai, a bírók barátai s az érdeklődő ügyvédek. A város főgámba öltözött bíró egy magaslapon ült, ahol mellette helyet foglaltak a kék prémel szegélyezett köpönyű és gazdag aranyláncokkal felékesített „scheriff” és az „Al-derman”.

A bíraktól jobbra van az esküdtek padja, kik két sorban ülnek, minden sorban hatan-hatan. Többnyire idősebb angol polgárok, akiknek arcáról azonban túl sok intelligenciát nem igen lehet leolvasni. Balra a bíraktól szinte szemben az elnökkel van az ügyvédek padja. Az elnökhöz közel ül az ügyész segédeivel, tőle nem messzire a védő szintén ügyvédtársaival. A terem közepén padok és asztalok, melyek mellett néhány jegyző és protekciós néző foglal helyett. Az elnökkel szemben van az ugynevezett „dock”: egy széles minden oldalról szabad magaslát, amelyhez lépcső vezet fel. Ott ül a vádlott. Sötétkék ruhában tíz óra hosszat ült ott csaknem mozdulatlanul a merénylő hadnagy, ameddig csak a pör tárgyalása tartott. Voltak pillanatok, különösen az első napon, midőn merev arcán észrevehető volt, hogy belső izgatottságát csak erőszakkal tudja elnyomni. Tipusa az ugynevezett angol gentlemaneknek. Sötét fekete haj, barna arc-szíja, amely nem lett halványná a körülbelül már egy hónap óta tartó fogság alatt sem; nyulánk, de mindamellert erős termet s arcán nem annyira az okosság, mint a jellem tükröződik.

Miután felolvasták előtte a vádat, halk hangon mondta el a megszokott szavakat — az egyetlen mondatot az egész pör tárgyalása alatt —: nem vagyok bűnös!

Angliában pontosan betartják azt az elvet, hogy senkisémet kötelezhető maga ellen tanuvallomást tenni. „Csak a védőnek szabad — de nem köteles — a vádlottat tanuvallomásra felhívni, amikor aztán a bíró is és az ügyész is kikérdezhetik. Az ügyésznek azonban nincs joga a védő beleegyezése nélkül ezt megtenni, sőt még arra sincsen joga, hogy a figyelmet a jelenlévő vádlottra irányítsa. A bírók ezt megtehetik és a Malcolm-féle pörben a tárgyalás elnöke meg is eszelekedte. A tanúk kihallgatása alkalmával a keresztkérdések nagy szerepet játszanak, majd következik az ügyész és védő csatája, végül a legfontosabb dolog: az elnöki

rezümé az anyag összefoglalása az esküdtek számára.

A Malcolm-féle pörben az ügyész nem volt szónokember. Kissé dadogva beszélt, kereste a szavakat, melyeket mind untalan megisméto. Tudta, hogy a vádlott személye szimpátikus s hogy védője — Anglia legügyesebb ügyvédje: Sir John Simon — ha módjában lesz a szentimentalizmus viharát fogja átugatni a terem és hogy az esküdtek szinte szomjaznak arra, hogy Malcolm hadnagyot felmentsék. Az ügyész azért arra törekedett, hogy az angol jog fenséges voltára emlékeztetve az esküdteket ehertentse minden olyan felmentő itélettől, amely „a meg nem írott törvény”-en alapul.

— Vigyázzanak esküdt uraim — mondotta — nehogy a meg nem írott törvények szabják meg az angol jognak — a világ legliberálisabb jogának — szabályait. Nem szabad megengedniök, hogy az érzéseknek és a szenvedélyeknek szava törvényerővel bírjon, melyeket e teremben törvény gyanánt fogadnak el. S nem is hiszem, hogy a védő: Sir John Simon, ki őfelségének az angol királynak egykor felelős minisztere volt, a „meg nem írott törvényekre” a szenvedély szavára hivatkozzék.

Kinos volt az a jelenet, midőn az ügyész Malcolm feleségének bűnére terelte a szót. A védő ezt nagyon ügyesen használta ki s védenéének egészen megszerezte az esküdtek szimpátiáját, midőn kijelentette, hogy Malcolm szívesen szenvedné el az elítéltetésnek minden keserűségét, ha feleségének ártatlanságát újból megvédelmezhetné. Majd rámutatott a védő arra a jelenetre, midőn a férj szembeállt a csábítóval, ki a legnagyobb nyugalommal szedte elő erre asztalfiókjából az odakészített revolvert. Akadtak tanúk, akik azt vallották, hogy a gróf igenis oda készítette a revolvert, mert várta Malcolm látogatását s kijelentette volt:

— Lekövöm, ha csak egy ujjal is inzultálni mer.

Malcolm azonban nem revolverrel vagy korbáccsal jelent meg a gróf lakásán s talán eszébe sem volt, hogy a csábítót magányítsa, de ki tudná megmérni a feldühödt ember agysejtjeinek mozgását — mondotta a védő, midőn azt látja, hogy az, kit becstelennnek tart, revolvert fog reá. Malcolm hadnagy, mint a tigris ugrott a revolverrel fenyegetőző grófra s a másik pillanatban már kezében volt a halál fegyvere, melyből egy pillanat alatt három golyót lőtt a gróf szívébe. Maga az a tény, hangoztatta a védő, hogy felesége csábítójának lakására, boldogsága földülőjének otthonába fegyvertelenül ment el Malcolm hadnagy, nagyobb bizonyíték minden argumentumnál az ő ártatlansága mellett.

Az esküdtek elfogadták a védő érvelését és Malcolm hadnagy perében felmentő itéletet hoztak.

Semmi sem történt.

Budapest, október 10. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Sehol sem történt különösebb esemény. A vezérkar főnöke, (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Fizetés javítást kérnek a városi tisztviselők.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Aradváros tisztviselői ma délután 6 órakor értekezletre gyűltek össze, hogy megbeszéljék helyzetüket és módokat keressenek, amelyek segítségével anyagi helyzetükön javítani lehetne. A tanács részéről Löcs Rezső helyettes polgármester jelent meg az értekezleten. Berecz Ferenc rendőrkapitány üdvözlő szavai után a tanácskozás vezetésére Joó Béla árvaszéki ülnököt kérték fel.

Berecz Ferenc rendőrkapitány ismertette az értekezlet célját, amely az, hogy a tisztviselők kérvénnyel forduljanak a törvényhatósághoz helyzetük javítása érdekében, mert mostani helyzetük már elviselhetetlen.

Kilényi János főszámvevő megemlékezett arról, hogy a polgármester már régebben megbizta Joó Bélát azzal, hogy készítse el a szervezeti szabályrendeletet. Ez el is készült, bizottság is tárgyalta, de annyi módosítást tett rajta, hogy a tervezetet nem lehetett elfogadni. A háboru alatt a polgármester Zubor Andort bizta meg a tervezet elkészítésével. Zubor elkészítette a tervezetet, megküldte neki a számviteli észrevételek miatt. Ő a maga részéről nem tartja kielégítőnek a tervezetet, amely nagyon hiányos. Csak úgy lehetne tökéletes tervezetet készíteni, ha két hónapig tanulmányoznák más városok szabályrendeleteit. Ő elkészített egy tervezetet, amely a városi tisztviselőket négy kategóriába sorozza. Az I. kategóriába tartoznának az előképzettség nélküli alkalmazottak, akiknek kezdőfizetése 1800 K, amely három évenként emelkednék és 37 év után elérné a 3000 koronát. A II. kategóriába tartoznának a 4 középiskolát végzett tisztviselők 2100 K. kezdőfizetéssel, 3 évenkénti 360 korona pótlékkal, 37 év után 5700 korona fizetéssel. A III. kategóriába tartoznának a 8 középiskolát végzett tisztviselők 3 évenként 700 koronával emelkedő 2400 korona kezdőfizetéssel, amely 37 év után elérné a 7200 koronát. A IV. kategóriába kerülénének az egyetemi képesítéssel bíró tisztviselők 3 évenként 900 koronával emelkedő 3000 korona kezdőfizetéssel, amely 37 év után elérné a 9000 koronát. Az I. és II. kategória osztályvezetőinek kezdőfizetése 4200 korona lenne, amely elérné 37 év után az 5600 koronát, a III. kategória osztályvezetőinek kezdőfizetése 5400 korona lenne, 37 évi szolgálat után pedig 6400 korona, a IV. kategória osztályvezetőinek kezdőfizetése 6400 korona lenne, 37 évi szolgálat után pedig a fizetés 11 ezer korona lenne. Véleménye szerint ebből a fizetés-tervezetből most semmisse lenne, mert a kormány addig nem járulna hozzá, amíg az állam tisztviselők fizetését átkánosságban nem rendezik. A háboru alatt pedig gyökeres fizetésrendezés nem történik, csak segélynyújtás.

Joó Béla és Hecht Arnold dr. felszólalása után Löcs Rezső helyettes polgármester kijelentette, hogy a tisztviselők érdekében már érintkezésbe lépett a főispánnal és a polgármesterrel, akiknek az a véleményük, hogy a tisztviselők helyzetén feltétlenül javítani kell. Addig ne tegyenek semmit a tisztviselők, amíg ő a tisztviselők mozgalmáról jelentést nem tesz a polgármesternek.

Ezutár 3 tagu bizottságot küldtek ki, amely el fog járni a polgármesternél. A bizottság tagjai lettek: Löcs Rezső helyettes polgármester, Kilényi János főszámvevő és Joó Béla árvaszéki ülnök.

Weil Károly dr. azt indítványozta, küldjének ki egy bizottságot, amely elaborátumot készítsen s ebbe a bizottságba kltisztviselőket is válasszanak. Farkas József dr. és Börcsök detektív felszólalása után Löcs Rezső azt terjesztette elő, hogy ez a bizottság a jövő hét péntekéig készítse el az elaborátumot, 20-án az értekezlet tárgyalja le s így 25-én a közgyűlés elé kerülhet. Ebben az esetben a városi tisztviselők már november 1-én megkaphatják a fizetésjavítást.

Ehhez hozzá is járultak s a bizottságba beválasztották Löcs Rezsőt, Berecz Ferencet, Kilenyi Jánost, Joó Bélát, Mikosevics Iván pénztári ellenőrt és Börcsök detektívét.

Végül Farkas József dr. indítványára jölelt bizottságot alakítottak, amelynek Löcs Rezső elnöksége alatt tagjai lettek: Farkas József dr., Kovács Antal rendőrkapitány, Weil Károly dr. rendőrbíró, Sztupár József és Börcsök detektív.

Oravetz Miklós 16549, Quirini Sándor 6955, Parecz Béla dr. 8453, dr. Páris Lajosné 5063, Pick Adolf 1467, Pick Ernő 10251, Pollák Lajos 7462, Pollák Sándor 1808, Pollák Vilmos 4675, özv. Papp Józsefné 1796, Porczán Lajos 1260, Porczia Lajos gróf 1669, Povázsay Soma 2047, Pop C. István dr. 4029, Pöhm János 3401, Prokopetz József 2616, özv. Purgly Lajosné 1862,

Rabitz Mór 7330, Radó Gyula 39507, Raicu Sebő 1709, Ransburg Sándor 9439, Ráskai Miksa 5264, Reich Sándor 1644, özv. Reich Ferencné 1075, Reinhart Kálmán 1346, özv. Reiniger Samuné 66938, Reisinger Ferenc dr. 1027, Reisinger Sándor 31569, Reusz Mór 18341, Reusz Sándor 4689, Robitsek Lajos 7800, Rosenberg Arnold 3923, özv. Róth Bernátné 8950, Róth Zsigmond 10599, Rozsnyay József 4174, Rudkovszky Ferenc 3811,

Salamon Samu 1110, Salgó B. Béla 1774, Seidner Frigyes dr. 5846, Sauer Ernő 1000, Scheffer Richárd 1002, özv. Schreiber Lajosné 3639, Schelli Mátyás 3454, Schenk Rudolf 1749, özv. Scherhag Jakabné 6724, Schreyer Viktor 3363, Schwarz Dezső 2833, Schwarz Adolf 23211, Schwarz Herman 23244, Schwarz János 1080, özv. Schwarz Jenőné 1680, Schwarz Malvin 5314, özv. Seidner Bernátné 3000, Schenk Ferenc 1187, özv. Simai Istvánné 9103, Simó Károly dr. 1895, Singer Izrael 3877, Somló Ármán dr. 1290, Stauber Ábrahám 5009, Steinberger Mihály 1689, Steigervald Alajos 4138, Steiner Ferenc 46539, özv. Steiner Jakabné 5797, Steiner József 5684, Steinhardt Mór dr. 3870, Stengl Andor 1070,

Szabó Albert 9046, kisjolsvai Szabó Zoltán 13935, Szacsuvay Zsigmond 1472, Szalai Artal 20990, id. Szalay Károly 4624, özv. Szathmári Gyuláné 1836, Szathmári Király János 1055, Szathmári Mihály 6063, Székely Inigó dr. 10287, Székely Károly dr. 1750, Sztójákovics Milán 8250, Szucsú Jánosné 1485, Szücs F. Vilmos 5974,

Tagányi Sándor dr. 56836, Tömörny Jenő 15058, Timári Aranka 2049, Török Ferenc dr. 1159, özv. Török Lajosné 2408,

Ubl Rudolf 1080, Ungár Ármán 1473, Urbán Endre 1869, özv. báró Urbán Ivánné 18268,

Wadovszky Gusztáv 1516, Vajda István dr. 1686, Valder Gyula 1061, Vannai Anna 2849, Varga N. Andrásné 3262, Varga Kálmán 1363, Varjassy Lajos polgármester 4322, Vásárhelyi Janka 5440, Vásárhelyi János 4846, Vaszits György 1955, özv. Végh Aurélné 1776, özv. Veiler Rezsőné 4344, Weinberger János 5306, Weisz Árpád 1000, Weisz Károly 19284, Weisz Dávid 4044, Weisz Hugó 1500, Weisz Izidor 1750, Weisz Lajos 19284, Weisz Leó 1200, Weisz Márk 76051, Weisz Mór 5354, Weisz Mihály 1240, Weiszberger Mór 71160, Weisenburger Nándor 2102, Veksov Géza dr. 2593, Verbos Nándor 1028, Venter Viktória 3580, Werner Miksa dr. 3229, Wigder Johanna 1497, Villány Izidor dr. 1954, Winkler József 3525, Winternitz Jenő 8796, özv. Wittenberger Izidor né 2278, Wohlberg Lipót 1250, Wojtek Kálmán 5205, Vörös Henrik 4710,

Zeisler Vilmos 4538, Zimmermann Lajos 1500, herceg Suikovszky József Mária 123515, Gutzjahr Mihály 2405, özv. Glück Károlyné 1348, Institoris Ferenc 1334, Bing Vilmos hagyatéka 12023,

Ezer koronán aluli hadinyereség adót fizetők közül érdekesnek tartjuk a következőket megemlíteni:

Bácskai Béla dr. 799, Brasch Aladár dr. 647, Braun Ede 604, Brunner Béla 800, ifj. Czeiler István 898, Csermák Agoston 700, Csernovits Diodor dr. 346, Dadányi György 878, Dániel Endre 919, Deutsch Károly 825, Epstein Simon 750, Faragó Rezső 346, Farkas Sándor dr. 217, Fényes Kálmán 275, Fischer Antal tanár 443, Fischer Jenő dr. 475, özv. Flamm Lipótné 867, Földes Béla dr. 520, Funkelstein József 475, Geller Izidor 609, Grossmann Alfréd dr. 750, Gene Zoltán dr. 826, Hecht Arnold dr. 843, Heitz Nándor dr. 795, Hermann Károly dr. 307, Herling Gyula 608, Herz Andor dr. 647, Hupfert Henrik 470, Irom Áron 535, Jacobi Gyula 275, Jakabfy Lajos 841, Justh Margit 631, Kádas Kálmán 260, Katona Béla 817, Keppich Jakab dr. 817, Klein Miksa 790, Koromzay Fri-

Aradi hadiadózók.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Míg más esztendőben augusztus második felében megkezdhetette a felszólamló-bizottság a hadinyereség adó kivetését, addig most csak október közepe táján kerül a sor rá. Ma került át a városhoz az adójavaslat, amelynek elkészítését a háborús viszonyok késleltették. A kincstár a tízezer koronán felüli jövedelmekből Aradon 3.810.827 koronára számít, tehát a hármoszáz millióra előirányzott bevételnek több mint egy percentjét Arad szállítaná, ha a bizottság változatlanul elfogadja Kuzmann Döme pénzügyi titkár javaslatát.

A kivetés munkáját Baross Lajos dr. elnöklésével dolgozó bizottság végzi és mindenki, akit a lajstromba felvettek, az meghívót kap és a bizottság előtt megvédheti az érdekeit. A névjegyzék nyolc napig közszemlére van kitéve a városi adóhivatalban. Az alább közlendő névsor csak azok nevét tartalmazza, akiknek adója legalább ezer korona.

Almay Olivér földbirtokos Arad 47289.05, özv. Andrányi Károly báróné 82881.48, itől Adler Andor kereskedő 42952.65, Adler Hugó főnökök 700, Ambrus Gy. Lajos 1000, Angele Mátyás 1645.87, Antoneszku Virgil 1151.55, Aufricht Miksáné 2388, Augenstein Miksa borügynök 1200, Auszterweil László dr. 1072, özv. Avarffy Gézné 8783.

Babó Iván 2699, Bánfi Sándor 3027, Bayer György 1177, Bayer Sándor 5129, Barra Gyula dr. 2683, Baross Lajos 6093, Bársony Andor 1219, Barta Jenő 2875, Bauer Károlyné 2342, Beck Mária 14285, Berán Béla 1532, Berger Albert 1850, Bing János 55281, Blaskovics Antalné 2506, özv. Bloch Henrikné 7200, Bogdán Virgil dr. 5382, Bohm Károly 2500, Bohus Zsigmond báró 147777, özv. Bolyos Istvánné 1412, Boros Benő dr. 2075, Boros Emma 1105, Boros Béla dr. 2544, Bozsikár Szvetozár 2006, Böhm Géza 5689, Brandeis Henrik 4256, Brasch Simon 5927, Braun N. Antal 1879, Braun Gusztáv 22381, Braun Mór 1250, Bréda Viktor gróf 23880, Bruckner Sándor 2181, Brückler János 2397, özv. Budits Adámné 1660.20, Büchler Mór 4598,

Czédly Károly dr. 2840, Czukker Ferenc 29259.37, Czukor László 3486, Czárán Géza 1469.57,

özv. Dániel Lajosné 3849.80, Dános Gyula 17147.26, Darányi János 2189.80, Darvas Lajos 1102.10, Dávid Vilmos 1097.10, Demján Aurél dr. 2912.73, Deutsch Aurél hagyatéka 67692.50, Deutsch Fülöp 6352, Deutsch Lajos 1400, Domán Ignác 1726.28, Domán Sándor 1494.35, Domány János 3101.74, Domány József 102286.49, ifj. Domokos Gyula 1231.20, Dózsa Dezső 1545, Dörner Emil 16769, Dörner János 16769, Drummer Ferenc 2490, Dürr Kocsárd 1600,

Ehrenfeld Ignác 1249, Éles Ármán 204893, Éles Béla dr. 25862, Éles Géza dr. 7268, Erdélyi Pál 4629,

özv. dr. Folián Lajosné 8766, Faragó Gyula 5137, Faragó István 4550, Farkas Ábrahám 1888, Färber Lajos 7781, Feinkuchen Manó 10799, Fischer Artur és fia 12842, Fischer Eliáz 63436, Fleischmann Jenő 4210, Fodor Zsigmond 53411, özv. Földes Jánosné 3161, Földes Kelemen 18963, Fränkl S. József 11230, Freud Fülöp 3950, özv. Fritz Józsefné 2978, Frick József 2056, Fuchs Arnold 13871, Fuchs Ignác 7449,

Fürst János 5219,

özv. Gajdos Józsefné 1404, Gantner János 13187, Glück Ignác 1300, Glück Zsigmond 1265, Goldschmidt Aranka 1355, Goldschmidt Lenke 1300, Goldschmidt Melánia 1355, Goldschmidt Mihály 1131, özv. Goldschmidt Miksáné 146303, Goldschmidt Sándor 21947, Grabner Károly 3284, Green Nándor 1550, Grimm A. József 2564, Grósz Izsó 3695, Grossmann Jakab dr. 10096, Gruber Hugó 2401, Grünbaum Leó 4480, Grünvald Samu 1250,

Haberoger György 2443, Hady Antal 2764, Hajós Árpád 3749, Halmay Andor 2720, Hammer Vilmos 2034, Hann Alajos 1014, Hanzu Nestor 2714, Havas Sándor 8038, Hegedüs Gyula 2098, Hegyi Albert 7127, Hechs Vilmos 3858, Hendl József 9610, Herczegh Lászlóné 3077, Heiczlinger Jakab 51000, özv. Hermann Gyuláné 1926, Hoffmann Adolf 6111, Hoffmann Antal 2561, Holländer Emil 7385, Holtzer József 1551, Horváth Sándor 6635, Hönigesz Kajetán 1000, Hönigesz Nándor 11920,

Igaz Sándor 2358, Irom József 1000, Ispravnik Sevér dr. 3719,

özv. Jakabfy Zoltánné 3390, Jellinek Henrik 1584, Jeremiás Adolf 5471, Jambert Lajos 1992,

Kádár Józsefné 6289, Kalmár József 6293, Karcsay Valér 11500, Kaufman Lajos 1632, Kell Lajos 1168, Kell Lipót dr. 4565, Kemény Manó 8617, Keresztes Gyula dr. 1887, Kerpel Izsó 9198, Kertész Béla 1357, Kertész Miksa dr. 3206, Kintzig Géza 1504, Király Dezső 2520, Klein Mór 2952, Klein B. Vilmos 31864, Klein Sándor 1333, Kneffel Lajos 1778, Koch Dániel 5423, Koch Mór 3469, Kohn S. N. 6550, Kolossa Viktor 9000, Koritnik Gizella 5075, Korosi Jakab 1500, Kornis Ármán 10562, Kornis Izsó 10562, Kornis Ödön 10562, Kosminsky Károly 2620, Kotzander Ignác 6357, Kovács Arturné 3094, Kovács Soma 1319, Königsegg Fidél gr. 19766, Köpf J. dr. 9746, Kövér Béla 1054, Kövér Márton 7852, Králitz Lajos dr. 21452, Krémer József 14992, Kremer Lajos 9593, Kristyóri János 1205, Kürt József 1730, Kutányi Ferenc 7755,

Laczay István 1223, özv. Láng Gyözné 2906, Leichter Lipót 8280, Leölkes Béla 1716, Lengyel Manó 5683, Leopold Zsigmond 9229, Lészay Sándor 11583, Lévy Adolf 16268, Limbeck Győző 1504, Lichtman Manó 1156, Lineberg Károly 5645, Loinger Lipót hagyatéka 6692, Löwy Mór 1132, özv. Löwinger Ignácné 4291, Lukácsy Lajos 3754, kk. Lutvák József, Lutvák Izsák és neje 2150, Löbl Gyula 91001,

özv. Magyar Ferencné 1848, Mandl Vilmos dr. 5138, Mericskay Sándor 12879, Meisztrovich János 4989, özv. Mérey Andorné 14705, Michelbauer Lajos 1406, Mihályi Gyula 3331, özv. dr. Mittler Izidorné 5076, Momák Döme dr. 1814, Moravek István 1610, Moskovitz Dávid 1329, Moskovitz József 1882, Múlek Lajos dr. 3165, Müller József 3274, Müller Károly 1146, gr. Münster Ernő 2636, Münz Márton 4230,

Nachtnébel Gyula 2141, Nagy Sándor dr. 4500, Najmányi Béla 5910, Nemess Géza 27173, Nemes Zsigmond dr. 1100, Németh János dr. 9438, Németh Zsigmond 2628, Nesnera Aladár 2296, özv. Nesnera Aladárné 1330, id. Neuman Adolf báró 54457, ifj. Neuman Adolf báró 104559, br. Neuman Alfréd 36369, br. Neuman Dániel 71518, br. dr. Neuman Károly 31369, Neumann Herman 7035, Nuszbaum Zsigmond 1500, Nyáry Vilmos 1934, Nyéki Ilona 6979,

gyes 614, Kosuthi Pálné 865, Kosztka Emil 755, Kutn Gyula 240, Lakatos Izsó dr. 330, Lányi Marcell 822, Loránt Emánuel 145, Lócs Rezső 761, Löller Jakab 34, Lőrinci János 600, Lusztig Ármán 244, Martics János 542, Marks János 760, Matzky Károly 104, Mellinger József 681, Nachtnébel Ödön 892, Nikolics Döme 468, özv. Opre Péterné 615, Ottenberg Tivadar hagyatéka 448, Pák Jenő 718, Pap I. János püspök 895, Pámai Lajos dr. 444, Paretz György 521, Polonyi Jenő dr. 960, Pozsgay István dr. 353, Priegl István dr. 632, Reinhart Gyula 985, Reicher Károly 537, Ring Géza 407, Ring Lajos 802, Robitsek Ágoston dr. 202, Rónal Endre 966, Rosenberg Miksa dr. 448, Sártner Sándor dr. 274, Scheffer Henrik 921, Soór Lajos 309, dr. Schreiber Vilmos 350, özv. Schwarz Jenőné 840, Spitéler Rudolf 650, Steinitzer Pál dr. 615, Steiner Vilmos 761, Sugár Jenő dr. 985, Szenes Sománé 750, Tedeschy Viktor 701, Tóth József 757, Vadász Ármán dr. 509, Varjassy Lajos dr. 194, Velics Romulusz dr. 534, Verbos Árpád 734, Vermes Jenő 900, Zerkovitz Rudolf 585, Zimmermann Károly dr. 221, Zimmer Béla 224, Barta Salamon 690, Otrubay Károly 394.

Összeomlott az angolok és franciák együttes támadása.

Berlin, október 10. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harcok:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja:

A flandriai csataterén tegnap tizen-négy brit hadosztály mellett ismét harcbeálltak francia csapatok is. A két szövetséges nyugati hatalom hatalmas erőfeszítése a naphosszat tartó viaskodásban, flandriai harcosaink állhatatosságával szemben kimerült. A legerősebb pergőtüz után, reggel előretörő támadások bevezetésével, tüzhatalás mellett késő éjjelig tartott. Csaknem husz kilométernyi kiterjedésben a Bischoff és Gheluvelt közötti tölcsermezőben az ellenség egyre újabb erőket vetett harcba, amelyek többször egyes helyeken hat ízben is rohantak meg vonalainkat. A Houthouster-erdőtől délre az ellenség Draaiken, Mangalere, valamint a pölkapellei pályaudvar mellett mintegy ezeröttszáz méternyi tért nyert, míg nem tartalékaink ellentámadása érte és sikereit korlátozta. Pölkapelle és a Gheluveltől délre eső terep között, vitéz csapataink harci vonalaikat erősen tartják. Az ellenségnek e tizenhárom kilométernyi harc vonal ellen intézett ismételt támadásai, legsúlyosabb veszteségei mellett mind összeomlottak. A többi hadseregnél a harci tevékenység csekély volt, csak az Aisne mentén fokozódott a tüzharc. A Laon-soissons-uttól délre előretörő francia századokat visszavertük.

Keleti harcok:

Lényeges események nem voltak.

Macedóniai harcok:

A Doiran-tótól délnyugatra a bolgárok visszavertek több angol osztagot, amelyek hosszabb tüzéségi előkészítés után támadást intéztek. — **Ludendorff**, első főszállásmester. (Minniszterelnökség sajtóosztálya.)

Az „ARADI KÖZLÖNY”-nek nemesak közleményei, hanem a hírdetése is érdekesek.

Lesz szén Aradon.

(Az Országos Szénbizottság kiutalja az Arad városának átengedett szénét.)

— Városi tudósítónktól. —

Néhány nappal ezelőtt hírt adott az *Aradi Közlöny* arról az ajánlatról, amelyet *Róth Zsigmond* aradi szén-nagykereskedő tett *Varjassy Lajos* polgármesternek. *Róth* bejelentette, hogy egyrészt hazai, másrészt külföldi szénre nagyobb mennyiségű kötése van, amelyek közül a magyarországi széntermelőknél lekötött kőszén teljes mennyiségben, a külföldi szénre eszközölt négyszáz vagonos kötésből pedig kétszázhatvan vaggont átenged a város hatóságának, Arad polgársága részére. A város hatóságának kell azután gondoskodni arról, hogy a szén akadálytalanul megérkezék Aradra.

Az *Aradi Közlöny* szerkesztőségének megbízásából elmentem ma az Országos Szénbizottság igazgatóságához, ahol kérdést tettem olyan irányban, vajon számíthatnak-e Aradon erre a szénre, illetve számíthatnak-e arra, hogy ez a szén megfelelő időben meg fog-e érkezni.

Erre a kérdésemre minden tekintetben megnyugtató kijelentést kaptam.

— Mindenképen azon leszünk — mondották az Országos Szénbizottságnál — hogy Arad városának szénrel való ellátása fennakadást ne szenvedjen. Az Országos Szénbizottság egyebekben intézkedett is már, hogy a kérdéses szén egy tekintélyes része Aradra irányíttassék, értesítést is küldöttünk arról, hogy ez a szén a legközelebbi napokban Aradon lesz és így az aradi szénbizottságnak mód-

jában áll a szén elosztása tekintetében diszponálni.

— Az Országos Szénbizottság természetesen semmiféle nehézséget nem gördít az elé, hogy *Róth Zsigmond* kötései a város részére leszállíttassanak és ki is fogja utalni a kérdésszerű mennyiségeket. Rajta lesz a bizottság azon is, hogy ez a szén szintén akadálytalanul megérkezék Aradra. Kialátás is van rá, hogy a szén tényleg meg is fog érkezni. **P. J.**

A szén árát a polgármester a következőképp maximalta:

A helyi szénelosztó bizottság véleményes előterjesztésére a 4207—1915. M. E. sz. kormányrendelet 5—6. §-ai végrehajtására a 124711—III. c. 1916. sz. belügyminiszteri rendeletben nyert felhatalmazás alapján 1917. évi október 11-től kezdve további intézkedésig Arad város területére nézve a magyar darabos és diószén árát métermázsánként 12 koronában állapítom meg azzal, hogy a kereskedő a házhoz szállításért és pinceberakásért 2 korona 80 fillért számíthatnak fel métermázsánként. Métermázsán alóli tételeket a kereskedő házhoz szállítani nem tartozik.

Együttal kötelezem ezen cikk árusításával foglalkozókat a meghatározott árak az elárúsító helyen leendő kifüggesztésére.

Aki ezen most meghatározott árat be nem tartja, ha cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és az 1914. évi L. t. c. 9. és 17. §-ai alapján 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronaig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

Nők szabad iskolája Aradon.

— Az előadó tanárok és a tananyag. —

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Az *Aradi Közlöny* két héttel ezelőtt megemlékezett arról a tervről, amelynek megvalósulása esetén Arad új kulturintézménnyel gazdagodik. *Biró Sándor* az Arad városi felső kereskedelmi iskola tanára ugyanis megszervezi az aradi hölgyek szabad iskoláját, amelynek keretében az ismereteiket gyarapítani óhajtó előkelő hölgyek kiváló oktatásban részesülhetnek. Értesülésünk szerint a szabad liceum egész működési programja elkészült már és a tanfolyam vezetője egybeállította ugy a tananyagot, valamint megszervezte az előadó tanári kart is. Az előadók között ott látjuk Arad szellemi életének számos kiválóságát és kétségtelen, hogy ugy az előadók személye, mint a programon szereplő kiváló anyag számos növendéket fog vonzani.

A tanfolyam első ciklusát november és decemberre tervezik hatvannégy tanórával. Hetenként nyolc előadás lesz a hét négy napján; egy-egy alkalommal két-két órán át. Ugy a liceum megnyitása, mint befejezése megfelelő ünnepség keretében történik meg. A tanfolyam második ciklusát februárra és márciusra tervezi a vezetőség. Az első sorozat előadói a következők:

Barta Elemér, a felső kereskedelmi iskola tanára, aki az élelmiszerek kémiajáról fog so-

rozatos előadást tartani. *Biró Sándor* a tizenkilencedik század első felének művészetéről (*Empire* és *Biedermeyer*) fogja behatóan tájékoztatni hallgatóit. *Jancsovics Ferenc* dr., a főreáliskola igazgatója, a modern gondolkodás kezdetei (*Descartes*tól *Kant*ig) címmel fog előadni. *Kara Győző*, a főgimnázium tanára a tizenkilencedik század első felének politikai történetét fogja előadni I. Napoleontól III. Napoleonig. *Somogyi Gyula* dr., a felső kereskedelmi iskola igazgatója a német klasszikai irodalomnak a magyar irodalomra tett hatásáról fog beszélni. *Szóllósi István* tanítóképezdei igazgató a modern törekvéseket a nevelés terén fogja megismertetni, *Varjassy Lajos* dr. kamarai főtitkár a pénzről általában, *Zádor Imre* gépüzemigazgató pedig a modern technika fejlődéséről fog részletesen tájékoztatni.

TANÜGY.

— **Figyelmeztetés.** Az aradvárosi és aradmegyei tanszemélyzet figyelmét felhívjuk arra a körülményre, hogy az aradképes igazolványok érvényének meghosszabbítása iránti kérvények az eddigi módzatok mellett kiállítva legkésőbb folyó évi november hó 25-ig nyújtandók be az aradvármegyei kir. tanfelügyelőséghez.

OLVASSA NAPONTA

Az „*Aradi Közlöny*” apróhirdetéseit. Hétköznap 50—60, vasárnap és ünnepnap 100—120 különféle apróhirdetés található az „*Aradi Közlöny*”-ben. —

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

A szesz újabb megadóztatása.

Budapest. A hivatalos lap legközelebbi száma a pénzügyminiszterium két nagyon fontos rendeletét közli. Ezek szerint a pénzügyminiszter a megadóztatott finomított szesz eladási árát hektoliter fokunkint 20 koronában állapítja meg, amelyből szeszadó címén 1.65, illeték 1.80 fillér és kincstári árrészesedés fejében 14 korona 95 fillér az államkincstárnak fizetendő, 3 korona 15 fillér a szesztermelőt, 25 fillér a finomítót és 10 fillér a nagykereskedőt illet meg.

A szabadforgalomban már átment szesz folyadékokból levő készleteket, ha azok a tiz litert meghaladják 1917. október 17-ig be kell jelenteni. Hektofokunkint kincstári pótrészesedés 14 korona 95 fillér fizetendő. A készletek október 15 és 17 közti napokon jelentendők be az illetékes pénzügyi szakasznál. Jövedéki kihágás esetén a kincstári pótrészesedés négyszeresétől nyolcszorosáig róható ki büntetés. A fizetendő pótrészesedésre nézve a likőr és rum gyárosok 1918. augusztus hó végéig terjedő időre hitelt vehetnek igénybe, illetve ezek október 25-ig benyújtandó kérvény alapján részletfizetési engedélyt nyerhetnek.

— Finn köztársaság. Stockholmból jelentik: A szociálisták elhatározták, hogy Finnországot kikiáltják demokráta köztársasággá. Ugyanakkor a finn országgyűlés megválasztja a köztársaság elnökét és az egész világhoz proklamációt intéz a köztársaság elismerése érdekében. A polgári pártok azzal a fenntartással élnek, hogy csakis a nemzetgyűlés dönthet a finn államforma kérdésében. A Finnországban levő orosz haderők egy része vonakodik tze az önállóságot elismerni és az ezredek elhatározták, hogy a finn kormány cselekedeteinek ellenszegülnek.

— A turó legmagasabb áral. A városi közlélmézési hivatal felügyelő bizottság előterjesztésére az 54.000—917. O. K. H. rendelet alapján folyó évi október hó 10-től Arad város területére kiosnybeni árusításra nézve az elsőrendű juhturó árát 9 koronában, a másodrendű juhturó árát 8 korona 40 fillérben, a sovány turó árát 4 korona 60 fillérben, a lipői csesegeturó árát 13 korona 50 fillérben, a bödönben árult székely csesegeturó árát 12 korona 50 fillérben, a hólyagban árult székely csesegeturó árát 13 korona 50 fillérben, a bélben árult székely csesegeturó árát 14 koronában, a juhsajt árát 10 korona 50 fillérben, a vaj árát pedig az 1500—1917. O. K. H. rendelet alapján 12 korona 80 fillérben állapítom meg kilogrammenként. Együttal meghatározom, hogy a kereskedők a különféle sajtok eladásánál a Haditermény s. t. által számlázott áraknál 20 százalékos kereskedői hasznót számíthatnak. Egyebekben és az árak be nem tartói ellen kiszabandó büntetés mérvére a hivatkozott rendeletek rendelkezései irányadók. Lőcs Rezső, polgármester h.

— A Bolo-botrány. Genfből jelentik: A francia hatóságok rendelkezésére tudvalevően Angliában vizsgálat indult meg a Bolo-afférben. Newyorki táviratok nagy izgalmat keltettek Párisban és a legvadabb hírekre adtak okot. A

San Sebastian. A Reuter-ügynökség jelenteti: A portugál köztársaság elnöke és külügyminisztere ma ideérkezett. Alfonz spanyol király és a miniszterelnök fogadta őket. A király és az-elnök hosszabb tanácskozást folytattak.

Pétevár. A mai minisztertanácson a közlekedésügyi miniszter kijelentette, hogy a vasutasok sztrájkja vége felé közeledik.

Pétevár. Konovalov kereskedelmi minisztert a minisztertanács elnökévé kinevezték.

Pétevár. Hivatalos jelentés: A hivatalos lap közli, az alkotmányozó gyűlés választási rendjét a hadsereg és a flotta számára, amely a frontokat öt választói kerületre osztja és a tengerészetet két választókerületre osztja.

Berlin. A Wolff-ügynökség jeleníti este: Flandriában váltakozó erejű tüzérési tevékenység. A Kaume erdőben, a Maastól keletre ránk nézve sikeres helyi gyalogsági harcok. Keleten nem történt jelentős esemény.

Temps most hidegvérre hívja fel a közvéleményt, mert a vizsgálatot szigorúan titokban folytatják és sok alaptalan hírt terjesztenek. Mindenkit gyanúsítanak, de senki sem tud bizonyosat. Malvy volt belügyminiszter ügyében is szigorúan titkolódnak. Daudet ellen folyik a rágalmozás miatt az eljárás. A lapok azt írják, hogy az eddigi kihallgatásokkal nagyon megvannak elégedve.

— A rejtélyes csecsemő hullja. Bécsből jelentik: Az északi pályaudvaron a Krakóból érkező személyvonat egyik harmadosztályu kocsiában ma egy csomagot találtak, amely zöld színű női köpennyel volt letakarva. Amikor a csomagot kinyitották, meglepődve látták, hogy az egy négy hetes leányka holttestét rejtgetti. A holttesten kis ing volt, amelyre papirdarab volt erősítve ezzel a felirással: A budapesti zsidó hitközségnek. Krakó, 1917. október 8. A csecsemő mellett egy másik cédulát is találtak és ezen a következő sorok voltak: A gyermek Budapestről származik. Tessék átadni az ottani hitközségnek. A gyermek szülei hálását lesznek érte. Krakó, 1917. október 8.

— A paprika legmagasabb ára. A városi közlélmézési hivatal felügyelő-bizottság előterjesztésére az 1505 | 1917. M. E. számú kormányrendelet alapján folyó évi október hó 10-től Arad város területére kiosnybeni árusításra nézve az édes paprika kg.-kénti árát 28 kor. 60 fillérben, az erős paprika árát 28 korona 10 fillérben és a merkantil paprika árát 13 korona 60 fillérben állapítom meg. Egyebekben és az árak be nem tartói ellen kiszabandó büntetés mérvére a hivatkozott rendelet rendelkezései irányadók. Lőcs Rezső, polgármester h.

— Főlfuvadás, főlbőtögés, teletség érzete, étvágytalanság, a mellett koronkint rossz szagu lehelet és más oly jelenségek eseteiben, melyek a gyomor és a bélcsatorna önmérgezéséből származnak, a természetes „Ferenc József” keserűviz használata gyorsan oldó és onyhén kiűritő hatást hoz létre szabályszerű székeléssel.

— Adomány. Kolossa Viktor vasuti vendéglős az aradi iparostanonok iskola igazgatóságához beküldött száz koronát a legjobb viseltetű tanonc jutalmazására céljából. Ezen nemes-szívű adományért köszönetet mond az igazgatóság.

KÖZSÁZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Az aradi munkaközvetítő.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Lőcs Rezső polgármester helyettes elnöksével ma délután az összes érdekeltek bevonása mellett bizalmas értekezletet tartottak az Aradon felállítandó munkaközvetítő hivatal ügyében. Az értekezleten a bizottság részletesen és behatóan tárgyalta a munkaközvetítő hivatal alapszabály tervezetét. A tervezet bemutatása után ugy a munkaadók, mint a munkások megtehték észrevételiüket, melyeknek figyelembevételével bizonyos tekintetben az alapszabály tervezeten kisebb módosításokat kellett eszközölni.

Ezre módosítások egyik legfontosabbika az volt, hogy a munkások és a munkaadók egyhanguan kialakult véleménye szerint a létesítendő hivatal főnökét lehetetlen a fizetési osztályba sorozni, mint azt az alapszabálytervezet előírja. Az volt a vélemény, hogy a mai viszonyok mellett erre a felelősségteljes állásra 2000 korona évi fizetéssel és 700 korona lakbérrel nem fog olyan ember vállalkozni, aki iránt az érdekeltek kellő bizalommal viseltetnének. Az érdekeltek részéről az a javaslat volt megállapítható, hogy a nyolcadik fizetési fokozat, harmadik osztály 3600 korona fizetéssel, 1800 korona lakbérrel volna az a rangosztály, mely erre az állásra legmegfelelőbb lenne. A tervezetet tehát a bizottság ily értelemben változtatta meg. Ezt a módosítást természetesen csak a törvényhatósági bizottság hozzájárulásával véglegesíthetik.

A másik fontos kérdés a hivatal helyiségek kérdése volt. Az értekezleten megjelent érdekeltek abban állapodtak meg, hogy megkeresik a városi tanácsot, hogy a Szent István-utcában levő mértékhifelesítő hivatal első emeletén lévő üres helyiségek átalakítása után itt helyezze el a létesítendő hivatalt.

A módosított alapszabály tervezetét még az október havi közgyűlés fogja tárgyalni és az alapszabály tervezet jóváhagyása után a közgyűlés választja meg a hivatal működését irányító husz tagu választmányt is, melyben a munkaadók és munkások 10—10 taggal képviseltetik magukat. Ez a választmány fogja megválasztani a hivatal vezetőjét is.

A hivatal előrláthatólag csak 1918. január elején fogja megkezdeni működését.

A Magyar Bank tőkeemelése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

A Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság ma rendkívüli közgyűlést tartott, a mely az igazgatóság indítványának megfelelően elhatározta a bank alaptőkéjének a jelenlegi 80 millió koronáról 100 millió koronára való fölemelését 50.000 darab, az 1918. ülésszévvél kezdődő szelvényvel ellátott új részvény kibocsátása után. A kibocsátandó összes részvényeket az eddigi részvényeknek biztosították 740 koronás kibocsátási áron levonva az összegnek a lefizetés napjától december 31-ig számított 4 százalékos kamatját, viszont hozzáadva a 4 korona részvénykibocsátási bélyegilletéket. Az ilyképen megejtendő részvénykibocsátás alkalmából a névértéken felül befolyó 17 millió koronányi áröbblöt tekintetében a közgyűlés elhatározta.

hogy abból mindenekelőtt 500.000 koronát a bank alkalmazottai nyugdíjintézetének újabb megerősítésére adományoz, a fennmaradó 16 és fél millió korona pedig a részvénykibocsátás költségeinek levonása után a tartalékalap gyarapítására fordítandó. Ezzel a rendes tartalékalap 43 és fél millió koronára, az intézet kimutatott saját tőkéi pedig 145 millió koronára növekednek. Az elővételi jog október 10-től, október 17-ig bezárólag gyakorolható.

MOZGÓKÉPSZINHÁZ.

Kacagtató műsor az Apollóban. Aranyos derű mosolygott ma este az Apolló publikumának hangulatából. Friss tletek, groteszk helyzetek és alakok csiklandozták a nevető érzéket, amelyeknek szinte fárasztó munkájuk volt az új műsor bemutatása alatt. A papa helyettese című háromfelvonásos vígjátékban oly sok bájoság, eleven ötlet és kacagtató helyzetkomikum van, amelyhez fogható kevés filmen produkált a kinematográfia. Két ennivalóan bájos leány körül peregnék a derűs jelenetek. Természetesen a szerelem és a féltékenység rugói hajtják az eseményeket, amelyek humorosságuk mellett érdekesek is. A fővételek festői színek. A legcsodásabb parkokat és mesebe illő enbriör berendezéseket látunk magunk előtt. A háromfelvonásos vígjáték kedélyes hangulatát csak növeli „Pali gallért keres” című bohózat. A műsor változatosságáért egy megkapó hangulatu drámát is bemutatott új műsoron az Apolló. Csütörtökön ez a műsor megy. — Legközelebb „Az U. hőse” háborus tengeri dráma következik.

* Waldemar Psylander csütörtökön az Erzsébet-mozgókínházban. A házasság árnyéka címmel a Nordisk-filmgyár egyik legkiválóbb filmje kerül bemutatásra, melyben a címszerepet a nemrég elhunyt kiváló művész, W. Psylander játssza, ugyancsak segítőtársa a kép sikerében az általánosan közismert Henry Seemann, akinek játékában szintén több ízben volt alkalmunk gyönyörködni. E kiváló társadalmi drámán kívül egy rendkívül szellemes vígjáték sláger, a Jóból is megárt a sok, van még műsoron, amelyben a főszerepet a legkiválóbb komikus, Paul Heideman játssza, akit mi Teddy néven csodálunk. — Vasárnap a Nordisk-filmgyár egyik műfilmje: Az uzsorás kerül bemutatásra.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. évi október 11-én, csütörtökön

A. B. Arad

A. B. Arad

Öfensége kalapja.

Komédia 3 felvonásban.
Kezdeté este fél 8 órakor.

Új könyvek.

Az Érdekes Ujság október 1-ével új előfizetést nyit. Az Érdekes Ujság majdnem öt éves fennállása alatt bizonyítást tett arról, hogy ez az ujság a leggazdagabb, legszebb és legérdekesebb magyar képes hetilap. Az Érdekes Ujság előfizetői a gazdag karácsonyi számot, melynek bolti ára 2 korona lesz, teljesen ingyen, minden ráfizetés nélkül fogják megkapni úgy, hogy aki legalább egy negyed évre előfizet, az október—decemberi évnegyedben 1.50 K-át takarít meg. Az Érdekes Ujság eddigi nagyszerű kedvezményein kívül az előfizetők 2.50 korona ráfizetéssel megkapják az Érdekes Ujság könyvei keményen fűzött diszes kiállítású köteteit. Az Érdekes Ujság előfizetési ára egy negyed évre 6.50 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapesten V., Vilmos császár-ut 78.

A szerkesztésért felel:

STAUBER JÓZSEF.

NYILTÉR.

Az ezen rovattal alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Értesítés.

Értesitem Arad város nagyérdemű közönségét, hogy Róth József utóda szállítási cégtől folyó hó 1-én kilétem és saját nevem alatt szállítási üzletet nyitottam, melyet személyesen hosszú idő alatt nyert tapasztalatom alapján fogok vezetni s minden igyekezetemmel azon leszek, hogy a nagyérdemű közönség teljes bizalmát és meglegedését kiérdemeljem. — Elvállalok bármilyen szállítást, ugyancsak bútor szállítást is a város egész területén. Ugyanott tüzeltherendezés eladó. A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, vagyok

Teljes tisztelettel

Eokor Adám,

szállító, bizományi és kereskedelmi
árnyügyintéző Arad, Andrassy-tér
3. sz. Telefon 95.

6985

3000 koronát fizetek

annak, aki 6 szobás tágas lakását 3 szobás lakással felcseréli.

Telefon 10—49. 6917

Cím a kiadóhivatalban.

A béke küszöbén

1917. október 1-én

új előfizetést nyitottunk „Aradi Közlöny”-re.

Az eseményekről napról-napra a legalaposabb és a legfrissebb tudósításban számol be az Aradi Közlöny. Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborus híreinek megbízhatósága révén Magyarország vidéki lapjai között az első helyen áll és mint ilyen a legelterjedtebb, a legtartalmasabb, legkedveltebb és legolvasottabb ujság.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egész évre . . . . . 36 korona

Fél évre . . . . . 18 korona

Negyed évre . . . . . 9 korona

Egy hónapra . . . . . 3 korona

Tessék mutatványszámot kérni!

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Fehér, száraz

házi szappant

nagyobb mennyiséget vásárol

Hajós Árpád gyógyszerertára

Arad, Andrassy-tér 22. sz.

Katonáknak

fontos tudni, hogy

ruhaikat

kiiltására legjobb szer **PETRIS**
folyadék, ára 2 kor. **HADAR**
hintőpor, ára 2 kor.

Szőrvesztő-

Depillor.

E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalommal a szőrejt arc, nyak, karokról, stb minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. Ára utasításokkal 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszerertárban

Arad, Andrassy-ut 22. sz.

Magyar gyógyborok

Kitűnő minőségű hegyaljai fehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vértképző gyógybor, vérszegények, lábadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 3 korona 60 fillér. Nagy palack ára: 6 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerosztó szer, finom fűszeres ízű, zsonyító, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbetegség részére és ott, ahol a condurongó kéreg járva van. Egy palack ára: 4 korona.

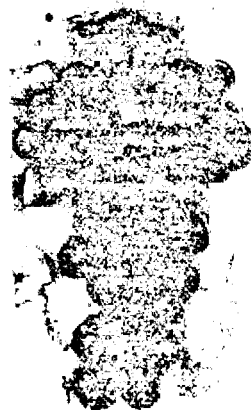
Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a most nehezen emészethető Acidol pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 4 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

1915.

Rozsnyay Mátyás gyógyszerertárban

Arad, Szabadság-tér.

Szőlő- oltványokat

Amerikai szőlő és gyökéres vesszőket különféle fajokban fajlisztásgáért jótállva, szállít legdusább választékban a már évek óta elismert és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kisküküllőmenti első szőlőoltvány telep.
Tulajdonos: 6445
CASPARI FRIGYES.
Medgyes (Nagyküküllő megye.)
Tessék képet irjgyezéket kérni

10278—1917. pm.
HIRDETMÉNY.

3310—1917. M. E. rendjéről 5. paragrafusa lehetővé teszi, hogy úgy a nem termelők, valamint azon termelők, kiknek szükségletét a saját termése nem fedezi — a saját házi szükségletükre bármely községben termelőknél burgonyát szerezhessenek be. Az erre vonatkozó vásárlási igazolványok kiállításával Arad sz. kir. város közvélemelési hivatalát bízom meg.

Kiállítási célul a közvélemelési hivatal személyzeti és dologi kiadásainak fedezésére különként fél fillér fizetendő.

Az étkezési célokra szolgáló burgonya eladási ára 1917. évi november 30-ig különként 22 fillér, melyben bentfoglaltatik a rakodó állomáshoz való szállítási költség is.

A vásárlási igazolványok csak az élelmiszer igazolványok felemtatása után állítandók ki.

Figyelmeztetem a vásárló közönséget, hogy a vásárlási igazolványt azon község főszolgabirójánál, ahol a burgonyát beszerzi, okvetlenül mutassa be, hogy részére a szállítási igazolvány kiállítható legyen.

Ipari, közlekedési vállalatok, köz- és magán intézetek részére vásárlási igazolvány ki nem állítható, mert ezek részére a szükséglet külön fog kiutatni. Az erre vonatkozó kérvények tehát a polgármesteri hivatal útján az Országos Közvélemelési Minisztériumhoz terjeszteni fel.

A termelő által vásárolható, valamint a nem termelők által vásárolható fejadagok a következőleg állapítatik meg:

I. Termelőknél:
Nehéz testi munkások részére fejenként 108 kg., egyéb ellátatlanok részére személyenként 72 kg., cselédek, időszaki munkások részére fejenként 12 kiló, vetőmagra kat. holdanként 900 kiló.

Nem termelőknél:
Nehéz munkások részére fejenként 108 kiló, egyéb ellátatlanok részére személyenként 72 kiló.

Arad, 1917. október hó 1-én.
Varjassy János,
polgármester.

Kifutó fiu
jó fizetéssel
felvétetik.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Földbirtokosoknak

35 évre 7% annuitás teljes árfolyam,
50 évre 6% annuitás teljes árfolyam,
65 évre 4.85% annuitás 95% árfolyam
65 évre 5.55% annuitás 99% árfolyam mellett, továbbá
aradi házakra
50 évre 6% annuitás 98% árfolyam (rövidebb időre is) mellett törlesztéses és váltó kölcsönöket folyosított, valamint kisebb-nagyobb birtokok, házak eladását és parcellázását vállalja

Bonyhádi József

Arad, Kapa-u. 47., d. u. 2-től.
Birtokok és házak eladására előjegyzve.

Viszketegséget,

sömör, ráh legyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti

„BARNA ZSIR”

Nácsen szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétetes Dr. Flesch-féle! Kérjünk. Próbá tégely 1.60 k., nagy tégely 3.—k. Családi tégely 9.—k. Kapható Aradon, Hajós Arpád gyógyszerüzében, Andrásy-tér 22. 7151

Használt csomagoló

papír megvételre keresztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Lóárverési hirdetés.

A békéscsabai cs. és kir. állandó lökórház folyó hó 14-én a gazdasági és erdészeti célokra alkalmas lovakra nyilvános árverést tart. Árverezni csakis főszolgabirói igazolvánnyal lehet. Az árverés reggel 7 órakor kezdődik és Békéscsaba—Erzsébethelyen lesz megtartva.

A parancsnokság.

A Magyar királyi belügyminisztérium és a magyar kir. kereskedelmi minisztérium által engedélyezett, valódi **HERSKOVITS-féle citromizból készült**

CITROMIZ PÓTLÓ,

mely teljesen pótolja a most amugy is behozatal hiányában drága citromot. Kellemes íze és jóságánál fogva felülmúlja az eddig forgalomba hozott összes citrompótlókat. Egy kellemes ízű limonádéhoz egy kávés kanál, egy teához pedig 30 csepp elegendő. **Herskovits-féle citrom-pótló** kapható az összes elsőrangú fűszer- és esemégykereskedésekben. Egy kis üveg ára 1.70 korona, 1 nagy üveg ára 2.40 korona. **Viszontelárnyóknak nagy árengedmény.** Képviselet:

Bath József, Naim Domokos-utca 3.

Főraktár: Arad, Deák Ferenc-u., Földes gyógyszerüzé mellett. Ugyellünk a Horskovits leveze. 6197

Mesés szép lesz az a hölgy,

aki az

IDOLYA DORÉ CRÉMET

használja. Az arcot vakító fehérre varázsolja és eltünteti mindenféle arctisztatlanságot. **Ara egy tégelynek 2.—K.**

Ibolya Doré szappan 4 kor., Ibolya Doré tej 2 K — fill. Ibolya Doré hölgypor 2 K — fill.

Tyükszem ellen

a leghatásosabb szer az

Anagalin.

Ara 1 korona.

Kellemes ízű

limonádét

mindenki otthon készíthet 1 adag **CITRAS-sal.**

Ara 20 fillér.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszerüzében

Arad, Andrásy-tér 22. szám.

Ismeri ön már

a 100-as

CSALADI

FEDÁK

CIPOKREMET

üvegtégelyben.

Egy üvegtégely a legnagyobb háztartásban is egy hónapra elegendő.

Mindentütt kapható.

Tekintve a szállítás körüli nehézségeket, figyelmeztetni óhajtom a t. fogyasztó közönséget, hogy őszi és téli szükségletét már most beszerezni sziveskedjék. 7158

Vadász Zsigmond utóda

Budapest, V., Bálvány-utca 15. sz.

95—1917. alp. Biz. sz. PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A nch. Weitzer János aradvárosi jótékony és közcém alapítványról alkotot és a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ut által 36383—1912. sz. a jóváhagyott alapító levél 3. paragrafus a) csoport 6. pontja alatt megjelölt és ipari szerszámok és előállítási módok feltalálásának díjakkal való jutalmazására szolgáló 1000 (egyezer) koronából kiosztandó segélyeknek elnyerése iránt nyilvános pályázatot irunk ki.

Ezen segélyek elnyeréséért pályázhatnak ipari szerszámok és előállítási módok, valamint ezek javításának feltalálói, amennyiben Aradon bírnak állandó lakással.

A pályázati kérvények f. évi november hó 15-ig bezárólag Arad sz. kir. város polgármesteréhez, mint a Weitzer János jótékony alapítványi bizottság elnökéhez nyújtandók be.

A segélyt kérvényezőknél tartoznak aradi lakos voltakát igazolni, továbbá a találmányt megfelelő minta, illetve az előállítási módot szavatós műszaki leírás alakjában a pályázati kérvénnyel egyidejűleg aláírt alapítványi bizottsághoz bemutatni s a bizottság kívánságára a találmányt szemléltetőleg is ismertetni.

Arad, 1917. október hó 1-én.
A Weitzer alapítványi biz.

Nyomdai
tanulóleányok
jó fizetéssel
felvétetnek.
Cím a kiadóban.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

As apróhirdetések díje azonos az apróhirdetésekről: Minden máj hirtetéséért 20 fillér. Vas- tagabb betűkkel 40 fillér.
A vaslapok helyi híreket szavakalálással kell jelölni.
A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 2 ko-rona.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. Hirdetéseket délután 4,30 óráig ve- zetik fel.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

Kellemes
szórakozást ígér két önkéntes, nézős hő- gyek részére. Fényképek ajánlatok előny- ben! Leveleket „Parkok” jellegre a kiadóba! 6931

Élőger vadász
megismerkedne, kizárólag eszes ur- léánytal, vagy fiatal asszonnyal, ki az esti korszót kedveli. Leveleket „Sétálunk duetben” jellegre a kiadóba ker. 6923

Alkalmazást keres.

Magános urhoz
háztartásának ajánlkozik a háztartás- ban teljesen jártas fiatal nő. Cim a ki- adóban. 6938

Bejáró 6
egész napra ajánlkozik. Szíves megker- séseket kér Árpád-tér 4. 6942

Intelligens nő, 6904
ki németül beszél és varrni tud, magános urhoz háztartásának, vagy anyahelyet- tesnek ajánlkozik Molnárné, Szemák.

Alkalmazást nyer.

Intelligentes
deutsches Fräulein wird zu zwei Kinder 9, 11 Jahre, aufgenommen. Adresse in der Administration. 6928

Cukorrépa szedéshoz
megbízható, jól számoló egyént keresek. Ajánlatok Faragó Benő leendő Battonya, intézendők. 6934

Helybéli gyártelep
családos, irástudó magyar felügyelőt ke- res, azonnali belépésre Cim a kiadó- hivatalban. 6937

Jóerkölcsű tanuló
ellátással vagy fizetéssel felvétetik. Roth- stein Mór, fűszer- és csemegé-üzlet, Sza- badság-tér 3. 6940

Iroditász
több évi gyakorlattal, kerestetik október hó 15. belépésre. Magyar-német nyelv- ismeret és gépirás szükséges. Sajátkeze- leg írt ajánlatok, fizetési igény megjelölésével, keretnek «Nova» szőőltványtelep kezelésére Arad, Szabadság-tér 10. címre küldeni. 6041

Vas- és fűszerüzletomban
egy jóerkölcsű fiú tanulóknak felvétetik. Menczer A. Adolf, Pankota. 6870

Nyomdász-tanulóknak
felvétetik két fiú, kik a 14. évet betöltöt- ték és legalább 6 osztályt végeztek. Bő- vebbet a kiadóhivatalban.

Perlecs
gyors- és gépirónó, ki németül is tud, azonnal felvétetik aradi részvénytársaság- nál. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6948

Német kisasszony, 6006
ki zongora tanításhoz is ért, 2 elemi is- kolás leánya mellé, pusztára azonnala kerestetik. Cim a kiadóban.

Pankotai uradalmi jószággazda- ság iparvasutja üzeméhez keres mozdony- vezetőket, lakatosot és kovácsokat. 6915

Kiadó lakás.

Varjassy Lajos-n. 166.
számu hársban, 3 szobás udvari lakás kiadó. 6939

Vétel és eladás.

Zongorát
használtat vagy újat vennék. Cim a ki- adóban. 6927

Fekete,
kosszu nőikabát, 150 koronáért eladó. Verbőczy u. 5. sz. Kocsisné. 6925

Két elegáns
kostüm, egy bársony kabát prémium, szőrmegarnitúra, gyászeset miatt, azon- nal eladó. Cim a kiadóban. 6930

Hegymagvető
makói ériás, valamint petrózelem és egyéb magvakat, ugyancsak édes nemes termadugványt, melyek csiraképeses- géért, fajtisztaságáért felelősséget vál- laznak, legközelebbi napl áron szállítas. Főmagvető maximuma, terméket piaci áron adunk el. Aradforgalmi Rész- vénytársaság. Makó. 6921

Lokomobilok magánjáró a
való átalakításához szállítjuk az összes öntvényeket, tengelyeket, talplemezeket stb. Lokomobilokat magánjáró gőzvepé- kért becserelelünk. Bővebbet: Friedrich Teat- vérek gépgyárában, Temesvár. 6089

Részletek
házi használatra kiváló minőségben kap- hatók Braun N. A. testvérkérdő és vegyszertári cikkek gyárában, Arad, Boros Béné-tér 7. sz. szám. Ismeretesegek nagy árkedvezményben részesülnek. 6604

Eladó
lakatos szerszámok, benzimotorok, sír- keres t, mágnasgyújtók, szikkerek. Pá- can-utca 6. 6843

Egy belevagolt,
fiatal, szürke katonatiszti hátszó eladó. Megtekinthető Csernovits Péter-utca 24. szám alatt. 6899

Használt ólom
megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadó- hivatalban. 7892

Butorok adásvétele.
Ébédő, háló- és nappali szobaberendezés. Fa- és vasutórok kaphatók Garai Ká- roly butorüzletében Arad, Asztalos Sza- der-utca 5. sz. 2791

Baromifész
elleni szer „Tikin” kapható egyedül Wajdits gyógyszerárban, Ferenc-tér. Kis üveg 1-90 kor., nagy üveg 3-50 kor. 2847

Iskolai
tankönyvek, táskák, író- és rajzeszerek, a legelőnyösebben szerezhetők be Deák Béla könyv- és papírkereskedésén, Forray-utca, Gr. Nádasy-palota. 4421

Központi aranybevitő.
7 koronától 12 koronáig beváltók ara- nyat, Aranyórát és zálogcédulákat a legmagasabb ársban veszek. Brandes ék- szerész, József főherceg-ut 12. (Lutheranus- templom mellett.) 5518

Ellátás.

Negyebb iskolás leány,
teljes ellátást nyerhet. Bővbb felvilágo- sítást Rómáné, Batthyány-n. 29., ajtó 1. szám. 6929

Iskolás ebédkezt
kapható Szabadság-tér 13. szám, II. em., ajtó 19. 6943

Különféle.

Száraz búzarakat kerestetik.
Cim a kiadóban. 6917

Apróhirdetések
az „Aradi Közlöny” részére felvételnek a Messner-boy rovában, Deák Ferenc- u., Bara Béla hirdetésit és hírlapirodájában Zrínyi- u. és a Kossuth-utcai papírüzlet- ben.

Elveszett 6932
a Fő-téren, esetleg Deák Ferenc-utca-ban egy szürke szarvasbőr keztyű. Kérek a megtaláló Adriaal biztosítóhoz eljuttatni.

Ingatlan.

Eladó ház.
Gizella-utca 3. sz. emeletes bérház, 10 évig adómentes, szabad kézőből eladó. Bő- vebbet utyanott. 6140

Eladó
Határ-utca 9. számú bérház (szerb tem- plom közelében). Vevő részére 3 szo- bás lakás biztosítva. Lázár Sebő, Haszón- ger- u. 5. sz. Telefon 747. 6353

Vidékről beköltözőknek
alkalmas, azonnal elfoglalható ur- ház 7 nagy szobával, fürdőszobával, urasági melléktelepességekkel, is- talló és irodapüllettel, gáz- és villany- világítással Aradon, Fábán Gábor- ut- cában eladó. Bővebbet Halpern Miksa, Szabadság-tér 1. 6906

Gyógyászat.

Hehs Vasas orvos-úr.
Súvően szer vérszegénység, sápkór, szé- dülés, a vérszegénységből eredő ideg- bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyengeség ellen. Páratlan vérlepelő és vörjevitő biztos óvszer ma- láriku fertőzések- és minden infektióból eredő meg- betegedés ellen úgy feloldó- zások, mint gyermekeseknek. Ára 5.- kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Tyukaszem
és minden bőrkeményedés ellen biztosan ható szar, Hehs gyógyszerész tyukaszem- tapasza. A legmegrozdőbb tyukaszem a lapasz párnapi használata után levállk, a győtrő fájdalom azonnal megszűnik. Ára 1 korona. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár Arad. 12

Dr. Schajkovszky
lábizzadás elleni szere, biztos, kipróbált artalmatlan szer, rágódn hat, ára 1 korona 50 fillér. Kapható Földes és Hehs gyó- gyszerárban. 12

Gyomai hatáiban
1200 □-öles 300 hold
szántóföldet,
megfelelő gazdasági épületek- kel, Northon-kuttal felszerelve, rendkívül előnyös feltételekkel
ELAD
a Gyomai Takarékpénztár Gyó- man, (Békésm.) 6936

1948—1917. kh.
HIRDETMÉNY.
Közhirre teszem, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter ur 15504. ein. 206—917. sz. rende- létével a hadi célokra igénybe vett fémtárgyakért a következő tété- leket állapította meg:

A) Sárgarézből készült tárgyak.
1. Mindenféle foggantyú, védő, szőnyeg- és függönyrud, töröl- köztartó, diszitó és egyéb rud és cső, ezek tartói, megerősítő ré- szei és gyűrűi, mindenféle foggan- tyu; 2. Sarok, személy, lábazati és egyéb védőlemez, fűzér és burkolat, ideértve a fűtőtestek

burkolatait is; 3. Diszitmények és megerősítő eszközök, u. m.: golyó, gomb, lánc, fűzőgyűrű, pál- cza, lánc stb.; 4. 25 c—m. átmé- rőjűnél kisebb harang, csengő és gomb; 5. Horog, u. m.: ruha, ka- lap, pálca és ernyőtartóhorog sárgarézöntvényből kilogram- monként 3.50 K., hengerelt sárga- rézáruból kilogrammonként 4.50 K.

B) Vörösréz, bronz, vörös- fémből és tombakból készült tár- gyak.
Az A) pont alatt felsorolt tár- gyak térítési tétele oly tárgyra vonatkozólag, amelyek ujezűstből vagy ezzel rokonövezetekből ké- szültek, két koronával nagyobb, mint a sárgaréz tárgyaké. Az A) B), C) alatt felsorolt tárgyakon estleg található ón, ólom, vagy horgony alkatrészek, illetőleg becslés szerinti súlyuk szerit té- ritendők meg és pedig az ólom kg.-kint 1.20 koronával, az ón 16 koronával és a horgony 1.50 ko- ronával.

D) Nikkelből készült tárgyak.
Sajtolt főzőedények (fazék, üst, lábos, fedő, serpenyő, mosdó- tál, kád, vízvedrek, egyszerű tál- ca, hamu- és cukortálca, ivópohár) kg.-kint az összsúly után 12 ko- rona.

Sütőeszközök (lemez, sütőforma nyárs, lapát), evőeszköz, szelen- cék, tojástartók, gyümölestartók, kosarak, hűtőedények, geytya- tartók, leveses- és mártástálak, lehabzó, merítő- és egyéb kana- lak, szűrők és sziták, asztalkendő- gyűrűk, kocsonyaformák, tálcák, tányérok, tölcserék, vizeskan- nák és korsók, gyufatartó állvá- nyok. Ezen tárgyak gyártóinak az összsúly után kg.-kint 14 K., ke- reskedőknek az összsúly után kg.- kint 17 K., a tárgy egyéb birtoko- sainak az összsúly után kg.-kint 20 K. Ecet, olajtartó állványok, te- jes, kávé, teás- és csokoládékan- nák, főzőkészülékek (gyorsforra- lók, reskók) csészertartók, cukor- dobozok. Ezen tárgyak gyártói- nak az összsúly után kilogram- mokint 20 K., kereskedőknek ki- logrammonként 25 K., a tárgyak egyéb birtokosainak kilogram- monként 30 K.

Amenyiben ezekért a tárgya- kért a jelen rendelettel nem vala- mely más térítési tétel állapítata- tott meg, értük a 13463. ein. 20. b) 115. számú honvédelmi miniszteri rendletben megállapított térítésé- nél fogva 30 százalékkal nagyobb térítés jár.

Arad, 117. szeptember hó 22.
Green, főkapitány.